

SAJ-KAI JAU IŠLAISVINO PUSE PRANCUZIJOS

SAJUNGININKAI LAIMĖJO DIDELĮ MUŠĮ,
SAKO BRITŲ KARO VADASGen. Patton armija supa Paryžių iš pietų,
veržiasi į vokiečių robotų lizdus

LONDONAS, rugp. 22 d. — Daugiau negu pusė prancūzų teritorijos jau randasi sąjungininkų kontrolėje, šiandien pareiškė gen. Pierre Koenig, kuris yra priskirtas prie gen. Eisenhower štabo. Tuo pačiu metu, gen. Koenig yra vokiečių užfrontėje kovojančių prancūzų karo jėgų viršininkas.

Sąjungininkai kontroliuoja Normandiją ir beveik visą Bretaniją. Pietuose sąjungininkai jau išlaisvino didelius plotus Italijos pasienyje ir pasiekė Marseilles uostą. Kovotojai ne laukė sąjungininkų armijų, bet sukilo šveicarijos ir Ispanijos pasieniuose. Trečioji armija su pa Paryžių iš pietų.

Ispanijos pasienyje prancūzai užėmė parubežio sargybas, ten buvę vokiečiai nuginkluoti ir uždaryti į stovyklas. Prancūzai kontroliuoja Pirinčių sritį, kuri siekia nuo sienos iki Garonne upės. Alpių kalnuose prancūzų kontrolė apima labai didelius plotus.

Limoges srityje prancūzai kovotojai jau apsupo vokiečių garnizoną. Kovotojų batalionai iš Tarbes ir kitų miestelių žygiuoja į nacių centrus. Gen.

Charles de Gaulle jau paskyrė gen. Koenig Paryžiaus karo komendantu.

Sąjungininkai laimėjo vieną didžiausių mušių, šiandien pareiškė vienas aukštasis britų karininkas. Manoma, jog tai yra paties gen. Montgomery žodžiai. Nuo invazijos dienos sąjungininkai jau sunaikino 300,000 vokiečių kareivių. Dauguma jų pateko nelaisvėn, kiti užmušti arba sužeisti.

Vokiečiai neteko nepaprastai daug karo medžiagos, pradžioje šimtus tankų ir nepajėgia pasipriešinti padangėse. Nelaisvėn patekę vokiečiai pasakoja, kad jų karininkai jau nesitiki laimėti karo.

ROMA, Italija, rugp. 22 d. — Gen. Patch pareiškė, kad priešas traukiasi visame fronte. Jeigu neskaityti pasipriešinimo pačiame jūros pakraštyje, vokiečiai nesugebėjo rimčiau pasipriešinti.

Sąjungininkų kariuomenė jau žygiuoja į Marseilles miestą. Čia vokiečių pasipriešinimas žymiai silpnėjęs, negu Toulone laivyno bazėje. Toulone vokiečiai naudoja prancūzų karo vadovybės pastatytus apkalus.

J. A. V. TANKAI KELIASI PER SENĄ IR
ARTEJA PRIE NACIŲ ROBOTŲ LIZDŲVokiečiai areštavo marš. Petainą, kelis
jo štabo narius ir išvažiavo iš Vichy

VYR. ŠTABAS, rugp. 22 d. — Kiton Senos pusės persikėlę J.A.Valstybių tankai jau pradėjo pulti vokiečių pozicijas, šiandien paskelbė sąjungininkų štabas.

Vokiečiai užklupti visai netikėtai, nes jie nemanė, kad amerikiečiai taip skubiai sugebės pastatyti tiltą per Seną.

Paaškęs, kad tilto pastatymas užtruko tikrai šešias valandas, darbas atliktas lietaus metu.

Amerikiečiai veržiasi
į Amiens

Persikėlę amerikiečiai skuba į Amiens ir Dieppe sritį, kur vokiečiai turi įtaisę prietaisus robotams leisti.

Korespondentai praneša, kad amerikiečiai veržiasi į vokiečių laikomas teritorijas be didelio pasipriešinimo. Vietomis vokiečiai perplaukia Seną, kad patektų į J.V. sargybų rąkas.

Britų ir Kanados armijos pasistumdė kelias mylias pirmyn prie Havre uosto. Aviacija naikina bėgančius nacių.

Tankai valo Paryžiaus
apylinkes

Štabas skelbia, kad trečioji armija vakar okupavo Estampes ir Rambouillet miestelius.

Versailles srityje vokiečiai bandė pasipriešinti, bet Amerikos artilerija ir šarvučiai išnaikino jų apsaugas. Gen. Patton šarvučiai stumiasi pirmyn

tokia skuba, kad priešas negali sudaryti naujos pasipriešinimo linijos.

Sąjungininkų žvalgyba patvirtina, kad vokiečiai jau suka į vakarus Maginot linijos patrankas.

Geštapo areštavo
maršalą Petainą

BERNAS, Šveicarija, rugp. 22 d. — Sekmadienio rytą geštapo agentai areštavo marš. Petainą ir kelis jo štabo narius, skelbia patikimi diplomatiniai sluosniai.

Kartu su Petainu išvežtas jo asmeniškas gydytojas, užsienio ministerijos sekretorius Rochat ir laivyno ministeris Blehaut.

Šveicarų ministeris Stucki ir popiežiaus nuncijus buvo Petaino namuose arešto metu. Vokiečiai taip pat apleido Vichy.

Lavalis areštuotas
ir išvežtas

Geštapo agentai pareiškė, kad Lavalis noris su Petainu pasikalbėti, todėl jis ir pervežamas į Belfort miestelį.

Belfortan Lavalis atvyko praėjus penktadienį, bet paaškęjo, kad dabar jis taip pat areštuotas ir išvežtas į Vokietiją.

Petainas įsakė savo sargyboms nešauti į geštapo agentus, nes naciai buvo pasiruošę bombarduoti Vichy, jeigu būtų įsakę pasipriešinti.

J. A. V., D. Britanijos ir Rusijos atstovai

Dumbarton Oaks konferencijon susirinko J.A.Valstybių, Didžiosios Britanijos ir Rusijos atstovai taikos planams aptarti. Sekretorius Cordell Hull užvakar atidarė konferenciją, pasakė trumpą kalbą apie Amerikos planus taikai išsaugoti, ir pradėjo pasitarimus. Iš kairės į dešinę matome britų delegacijos pirmininką Cadogan, britų ambasadorių Halifaxą, sekretorių Hull, sovietų ambasadorių Gromyko ir J.V. delegacijos pirmininką Stettinius.

Vokiečiai įsiveržė
į Varšuvą

LONDONAS, rugp. 22 d. — Lenkų gen. Bor paskelbė, kad vokiečių tankai ir pėstininkai jau įsiveržė į Varšuvos senamiestį.

Vokiečių aviacija ir antilėkimo jėgos pertraukė bombarduotojų lenkų kovotojų pozicijas.

Tvirtinama, kad ir vokiečiai naudoja lėktuvus karo medžiagai privežti. Vietomis vokiečių daliniai Varšuvoje yra lenkų apsupti ir neturi maisto.

Vokietijoje jau veikia
partizanai

BERNAS, Šveicarija, rugp. 22 d. — Iš Vokietijos ateinančios žinios sako, kad krašto viduje jau pradėjo veikti partizanų būriai, kurie imituoja prancūzų makis.

Kovotojai skelbia karą nacių partijai ir Himmlerio agentams. Manoma, kad kai kurie vokiečių generolai remia šią naują organizaciją.

Keliose vietose jau įvyko susikirtimų su geštapo agentais, yra užmuštų iš abiejų pusių.

Rusų armija keliai
per Bugą

MASKVA, Rusija, rugp. 22 d. — Sovietų karo jėgos persikėlė per Bugą šiaurės rytuose nuo Varšuvos, kad galėtų pasekmingiau žygiuoti į vakarus, paskelbė sovietų štabas.

Bugas įplaukia į Vislę 28 mylių atstume į šiaurę nuo Varšuvos. Marš. Rokosovskis pergrupavo savo divizijas ir vėl pradėjo pulti tarp Bugo ir Vislos.

Rusai sako, kad į Pragos fronto ruožą vokiečiai pasiuntė naują tankų diviziją.

Amerikos lakunai bombardavo Odertahl vokiečių gazono valykla, naciams padaryti dideli nuostoliai.

Iš Ossining kalėjimo paleistas James J. Hines, New Yorko politikierius, kuris praleido kalėjime apie keturis metus.

Robotus išrado inžinierius Heinz Bunze, paskelbė vokiečiai.

HULL INFORMUOS KONGRESĄ APIE
DUMBARTON OAKS PASITARIMUSSaipan, Guam ir Tinian salose užmušti
44,956 japonai, paskelbė adm. Nimitz

WASHINGTON, D. C., rugp. 22 d. — Sekr. Hull šiandien užtikrino kongreso narius, kad jie bus informuoti apie Dumbarton Oaks pasitarimų eigą.

Hull pareiškė, kad demokratų ir republikonų lyderiai gaus plačią paaiškinimą apie visus aptartus planus.

Jis pabrėžė, kad Amerikos, britų ir rusų pasitarimai liečia tiksliai techniška klausimo dalį, kai politikos reikalai bus pailiešti, tai įstatymų leidėjai bus plačiai informuoti.

Willkie pataria remti
užs. politiką

ALBANY, N. Y., rugp. 22 d. — Tvirtinama, kad Wendell Willkie patarė John F. Dulles, gubernatoriaus Dewey patarėjui, remti J.V. valstybių užsienio politiką.

Republikonai privalėtų remti užs. departamentą, kad Washingtono planai taikai apsaugotų susidarę labai didelis pavojus vokiečių kariuomenei.

Willkie mano, kad mažosios tautos privalėtų turėti teisę tarti savo žodį tarptautiniuose klausimuose.

Žuvo 10 japonų už
1 amerikietį

PEARL HARBOR, rugp. 22 d. — Saipan, Guam ir Tinian salose užmušti 44,956 japonų kareiviai, vakar pareiškė adm. Nimitz.

Tuo pačiu metu gyvybės neteko 4,470 amerikiečių. Be to, 20,345 buvo sužeisti ir 721 dingę be žinios. Už kiekvieną žuvusį amerikietį, žuvo 10 japonų.

Šiandien Amerikos karo lai-

Pakitės, debesuotas.
Saulė teka — 6:07; leidžiasi — 7:40.

vai ir aviacija vėl bombardavo japonų karo centrus Kurilų ir Karolinų salose.

Bulgarai aptars ka-
ro reikalus

LONDONAS, rugp. 22 d. — Šiandien užs. ministeris Dragovan informuos bulgarų parlamentą apie valdžios pastangas pasitraukti iš karo, sako žinios iš Turkijos.

Buvo pasklidę gandai, kad bulgarai nutrauks santykius su vokiečiais, bet šiandien bulgarai dar nepasiruošę tokiam griežtam žingsniui.

Didelis pavojus, sa-
ko vokiečiai

NEW YORK, N. Y., rugp. 22 d. — Vokiečių kontroliuojamos Olandijos radijo stotys paskelbė, kad vakarų Prancūzijos susidarę labai didelis pavojus vokiečių kariuomenei.

Amerikiečiai stumiasi pirmyn tokiu smarkumu, kad vokiečiai negali susirguoti ir pasipriešinti, sako naciai.

Tiktai kvailys gali tvirtinti, jog negresia pavojus, tvirtina radijas.

Lenkai pašalins gen.
Sosnkowski

LONDONAS, rugp. 22 d. — Lenkų kabinetas rengiasi padaryti didelių pakeičimų karo jėgų vadovybėje, kad sovietų valdžia neturėtų pagrindo savo protestams.

Lenkai rengiasi sudaryti aukščiausią visų karo jėgų viršininko vietą, o gen. Sosnkowskiui paskirs Italijos arba Prancūzijos kovojančių lenkų vadovybę.

Mikolajczyk savo pasiūlymą nori taip suredaguoti, kad naujienų kabinetas būtų įtraukti į Maskvoj sudaryto "lenkų" komiteto nariai.

BAGRAMIANO ARMIJA PASITRAUKĖ Į
GERESNES POZICIJAS, SAKO RUSAILatvijos universiteto profesorius Lohse
atsisakė bendradarbiauti su vokiečiais

MASKVA, Rusija, rugp. 22 d. — Latvijos gen. Bagramiano vadovaujamos divizijos pasitraukė į geresnes pozicijas, vakar vakare paskelbė sovietų štabas. Prieš kelias savaites Raudonoji Armija pasiekė Baltijos jūrą ir perkirto Pabaltijje kovojančias vokiečių armijas. Jūrą rusai buvo pasiekę ties Tukums miesteliu, 25-30 mylių į vakarus nuo Rygos. Vakare sovietų kariuomenė buvo priversta pasitraukti.

Karo vadovybė mano, kad vokiečiai nesiųs sustiprinimų į Pabaltį, bet panaudos atsiimtą koridorių savo kariuomenei evakuoti iš Estijos ir Latvijos. Šiaulių ir Mariampolės frontuose tebeina kovos, viener vokiečiai smarkiai puola, o antroje vietoje jie atkakliai priešinasi.

Vokiečiai tebeieško
bendradarbių

NEW YORK, N. Y., rugp. 22 d. (LAIC). — Šių metų birželio 21 dienos "Baltiska Nyheter" praneša, kad vokiečiai bando surasti bendradarbių Pabaltio valstybėse, bet jiems nesisėka.

Windecker, vokiečių užsienio ministerijos valdininkas Rygoje, bandė įtraukti į propagandos darbą Latvijos profesorius Lohse, bet šis griežčiausiai atsisakė.

Naciai norėjo, kad prof. Lohse kalbėtų angliskai ir Amerikoje gyvenančius latvius, bet latvis nesutiko būti propagandos įrankiu.

Estai labai smarkiai
nukentėjo

Tas pats laikraštis pasakoja, kad estų batalionas, kuris labai atkakliai kovojo Narvos fronto ruože, smarkiai nukentėjo.

Iš didžiulio batalijono beliko tik 50 vyrų, kiti žuvo kovoję arba sunkiai sužeisti.

Vyrauja įsitikinimas, kad vokiečiai nepajėgs šio batalijono dar kartą pasiųsti kovon.

Vokiečiai areštavo
šimtus estų

Balandžio ir gegužės mėnesiais vokiečiai areštavo šimtus Estijos gyventojų. Naciai tada skelbė, kad sumintieji simpatizavo bolševikams.

Bet vėliau, kai savo kaltinimų negalėjo nieku pagrįsti, kai Estijos gyventojai pradėjo reikšti didžiausius protestus, tai naciai pakeitė kaltinimus.

Dabar jie tvirtina, kad sumintieji pasidavė anglų ir amerikiečių propagandos įtakon.

Vėliausios Naujienos

— Britai okupavo Lisieux ir Dauville. Per Seną persikėlę amerikiečiai susiskaldė į dvi dalis: vieni eina pagal Seną, o kiti skuba į rytus ir šiaurę.

— Vokiečiai su rumunais paskelbė, kad jų kariuomenės evakuavusios Jasy. Vakare sovietų štabas paskelbė, kad dvi sovietų armijos puolė vokiečius ir okupavo šį svarbų geležinkelio centrą.

— Gen. de Gaulle pasikeitė su gen. Eisenhoweriu sveikimais dėl karo eigos. Jiedu aptarė įžengimą Paryžium.

— Bulgarija atitraukė savo kariuomenę iš Jugoslavijos ir deda pastangas susitaikyti su J.A.Valstybėmis ir britais, parlamentui pareiškė bulgarų ministeris.

— Švedai atsisakė garantuoti apdraudą savo laivams, kurie plaukia į Vokietijos uostus. Manoma, kad geležies rudos eksportas sumažės.

— Japonų kabinetas susirinko svarstyti Amerikos lėktuvų padarytų nuostolių. Kabineto nariai informuoti apie tikrą padėtį, skelbia Tokijo radijas.

— Viena šarvuota J.V. kolona, kuri prieš kelias dienas pasileido į pietus, vakar jau puolė vokiečius Bordeaux apylinkėse.

LIETUVIŲ RATELIAI

Jaunas Daudžvardis Ligoninėje

Praeitą penktadienį, rugpjūčio 18 t. d., Dr. Biežis padarė sėkmingą operaciją ant apendix, o jaunajam Petriui Vytai Daužvardžiui. Jis randasi šv. Kryžiaus ligoninėje, 2700 W. 69th st., kambarys 300.

Jaunasis P. V. Daužvardis yra 16-kos metų amžiaus ir yra sunus Lietuvos konsulo Petro Povilo ir jo žmonos Juzės Daužvardžių.

Ligonis jaučiasi gerai ir yra patenkintas, kad jo motina ir tėvas taip daug laiko pašvenčia lankydamiesi jį.

Reikia žymėti, kad šis jaunuolis labai taisyklingai vartoja lietuvių kalbą ir lanko aukštesnius mokslus. Jo jaunesnis brolis, Fabijonas, yra 13-kos metų ir šiuo laiku randasi Boy Scouts stovykloje.

— Steponas Narkis.

Susilauks gražaus paminklo

Kaip gyvųjų miestai budavojasi ir puošiasi moderniais ir gražiais pastatais, taip ir mirusiųjų miestai statosi ir puošiasi gražiais paminklais.

Štai Lietuvių Tautiškos kapinės išsisi 21 metų jaunuolis Jonas Kazlauskas, kuris persikyrė su šiuo pasauliu rugpjūčio 16 dieną 1937 metų, palikdamas dideliam nuliudimui savo mylimą moterį ir turbut kokios valandos ar mažiau sunų, taipgi motiną ir tėvą ir, išsiškyręs iš gyvųjų tarpo, dabar išsisi gražiausioje Lietuvių Tautiškos kapinėse.

Dabar jis savo atminčiai susilauks gražų paminklą, kurį aukoja, kaip vienintelį su nui, tėvai Kazlauskai, o gražų paminklą parupins A. Tamkevičius, kuris turi didelį paminklą pasirinkimą priešais Lietuvių Tautiškas Kapines.

Šia proga reikia priminti,

BUDRIKŲ RADIO VALANDOS:
W. H. F. C. 1420 K. Ketverge, 7 valandų vakaro.
W. C. F. L. 1000 K. Nedėlio, 9:30 val. vakaro.

DIDELĖ RAKANDŲ, RADIO IR JEWELRY KRAUTUVĖ
JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill.
Tel. CALUMET 7237-4591

SOPHIE BARCUS
RYTINĖ RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. vakare.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirsite vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

kad Antanas Venskų jau su silaukė gražų paminklą nuo savo mylimos moters Eugenios Venskų, kurį parupino taipgi A. Tamkevičius. Lietuvių Tautiškos kapinės turi labai gražų vaizdą netik iš gamtos parėdymo, bet kaskart puošiasi ir gražiais paminklais.

— X. S.

Bendro Šelpimo Fondo susirinkimas penktadienį

Noriu pranešti, kad Bendro Amerikos Lietuvių Šelpimo Fondo 6 to Skyriaus, Brighton Parke, susirinkimas įvyks penktadienio vakare, rugpjūčio 25 d. 8 valandą, Hollywood svetainėje, 2417 West 43rd St.

Gerbiami Lietuviai: Labai yra svarbus momentas, skubiai turime ruošti prie svarbaus darbo, prie šelpimo savo Tėvynės Lietuvos, savo brolių ir seserų. Laikas labai greitai bėga. Turime sukrusti dirbti, kad ne užkluptų mus neprisirengusius. Butų didelis mūsų apsilėdimas ir nuodėmė. Sąžinė mums išmėtinėta, kad galėjome dirbti, o nenorėjome.

Taigi kviečiu visus, kas tik jaučiatės lietuviškai esant atvykinti į šį susirinkimą, atlikite savo darbą.

— Skyriaus Pirm. N. Klimas.

Lietuvis gavo seržanto rangą Indijoje

Laikraštis "The Racine Journal" paduota tokią žinią apie kareivį Raymond J. Ruksas:

Raymond J. Ruksas yra suns Mr. ir Mrs. John Ruksas, 3310 North Main street, Racine, Wis. Jisai gavo techninio seržanto laipsnį Indijoje.

Ten jis yra pirmos oro komandos narys. Jo grupė praėjusį pavasarį dalyvavo oro in-vazijoje į Burmą.

Seržantas Raymond J. Ruksas tarnauja oro pajėgose jau pusketvirtą metų. Paskutinius aštuonis mėnesius eina pareigas kaip kariuomenės susisiekimo pilotas. Jisai atliko 146 misijas virš priešų teritorijos. Taip praneša Kinijos-Burmos Indijos karo operacijų štabas.

Edward L. Dixon (Dikszas) išvyko atostogų

BRIDGEPORTAS. — Šiomis dienomis išvyko atostogų į Spooner, Wisconsin, Edward L. Dixon (Dikszas), kuris Chicagoje yra bizny kartu su p. Ažuku, 3303 So. Lituania avenue.

Atostogse p. Dixon tikisi ne mažai žuvažti ir gerai pasilėsti, kad sugrįžęs į Chicago rugsejo mėnesio pradžioje galėtų vėl imtis darbo visu smarkumu.

Kartu su juo išvyko advokatas M. Chapp ir bankininkas p. John Surgail.

Pastaruoju laiku p. Dixon iš laikė dvejas kvotimus — vie nus kaip Real Estate Broker, o kitus kaip Insurance Broker. Rudenį p. Dixon grįš į kolegiją dar geriau pasirošti patarnavimui klijentams, ypačiai federalinių taksų pildymui ir knygų suvedimui. Jis taipgi bus prisiruošęs vesti knygas įvairių biznio rūšių.

Jeigu turite reikalą su apdrauda, real estatu, knygų vedimu, taksų darbu, išpildymu tokių ar kitokių formų, tai kreipkitės į Illinois Insurance Agency, 3303 So. Lituania ave. P. no Dixon bendradarbis bizny,

Amerikos karo jėgos pradėjo sūpti Paryžų. Pietuose amerikiečiai jau okupavo Fontainbleau ir veržiasi tolyn į rytus, o šiaurėje, iš Mantės miestelio, J.V. karo jėgos veržiasi į šiaurę ir į rytus. Pačiame mieste kovotojai jau sukilo prieš okupantus.

CHICAGOS ŽINIOS

Norvegas Nori Stiprios Taikos

Norwegian Old People's Home Society praėjusį sekmadienį laikė pikniką Norwood Parke, Chicago apylinkėje. Pirkniku kalbėjo Wilhelm Morgenstjerne, Norvegijos ambasadorius Jungtinės Valstijos.

Jisai pareiškė, jogei reikia rūpintis labiau, kad po karo taika būtų stipri, o ne tiek jau rūpintis, kad taika būtų teisinga. Aiškindamas šitą mintį, Morgenstjerne kalbėjo: teisinga taika reikėtų, kad tektų milijonus vokiečių gaudyti ir bausti už nusikaltimus, kuriuos jie padarė. Stipri taika reikėtų, kad nebebuotų Vokietijai progos užpulti civilizizuotą pasaulį.

Ugniagesiai Nusi-leido 55 Pėdų Į Šulinį Žmogų Išgelbėti

Anksti sekmadienio rytą, apie 3:30 valandą, Chicago upe plaukė prekų laivas. Jis artinosi prie Madison street tilto.

Tiltas pradėta atidaryti. Prie jo prisiartinio, išlipęs iš automobilio, jaunas vyras. Jisai staiga pasvirio ir įgriuvo į atsi-vėrusią tilto skylę.

Buvo pašaukti ugniagesiai vyrą išgelbėti. O vyras nugiuvė į 55 pėdų gilio šulinį, kur žemai yra svoris reikalingas tilto pakėlimui ir nuleidimui.

Ugniagesiai nusi-leido žemyn. Čia apacioj buvo sausa ir čia užtikio nukritusį vyrą. Jį iškėlė aukštyn ir nugabeno į ligoninę.

p. Joseph M. Ažukas, atlikęs jums patarnavimus kol Dixon bus atostogose.

Lietuvaitė Kaip Pinup Queen Įmonėje

Brad Foote Gear Workers įmonėje, 1309 So. Cicero ave., dirba apie 300 moterų ir merginų. Darbininkės ir darbininkai buvo nutarę išrinkti Pinup Queen įmonės piknikė. Pasirodė betgi, kad trys kandidatės gavo balsų tiek art viena kitos, jogei faktinai visos trys pripažintos kaip laimėjusios garbę.

Visgi pirmoji skaitoma ponis Francine Mankus, 21 metų, kurios vyras, leitenantas šarvotose Amerikos divizijoje, tarnauja dabartiniu laiku užjūry. Mankus — pavarde lietuviška.

Vyras pasirodė esąs Walter Lewis, 20 metų karo darbininkas. Jis yra sunkiai sužeistas ir guli ligoninėje. Sužeistasis pasakė, kad gyvena adresu 1215 North Rockwell street.

Diskusavo Pokari-nės Problemas

Georgian Room, Carson Pierre & Co. krautuvės patalpose, pirmadienį įvyko idomus susirinkimas. Diskutuota jame pokarinės problemos, kurios siejasi su pakeitimu karo gamybos į taikos gamybą.

Kalbėtojų tarpe buvo Thomas R. Amle, buvęs Wisconsin valstijos kongresmanas, Abraham Plotkin, International Ladies Garment Workers unijos generalinis organizatorius, Dr. Lapp ir kiti asmenys, kurie turi artimų ryšių su organizuotų darbininkų judėjimu.

Sekmadienio Mokyklų Biznis Mažeja

Protestonų laikurius sektos paskelbė skaitlines, kurios rodo, kad 18-kos tų sektų sekmadienio mokyklose žymiai sumažėjo skaičius mokinių.

Sumažėjimas sekmadienio mokyklų mokinių skaičiaus per dešimtį metų siekia bendrai 13.1 nuosimčių. 1934 metais tų mokyklų mokinių skaičius buvo 510,309. Šiandien jis siekia tik 409,000. Ypačiai žymiai jis nukrito pastaruosius karo metus.

JUOZAS BEGANSKAS

Mirė rugpjūčio 22 d. 3:30 val. ryto, 1944 m., sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Vilniaus apskr., Labanora parapijoje, Palakajų km. Amerikoje išgyveno 36 m. Paliko nuliudę moteris Marijoną, po tėvais Jūsitę, sesers sunus Vladas Aigietis ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. O Lietuvoje 4 sūnų, 3 sūnaites ir 10 sūnų. Kūnas pašarvotas namuose, 4508 So. Hermitage.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 25 d. 9 val. ryto iš namų į šv. Kryžiaus parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Juozapo Baganskų giminių, draugų ir pažįstamų nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę lieka: Moteris, Sesers Sunus ir kiti giminiai. Laidotuvų direktorius J. F. Eudeikis, tel. Yards 1741.

A.D.F. VYKDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJO

Praėjusį pirmadienį, rugpjūčio 21-mą, Chicagoje, Drake viešbuty, prasidėjo Amerikos Darbo Federacijos vykdomosios tarybos konferencija.

Viena konferencijos užduotis yra paruošti medžiagą raportui, kurį taryba turės išduoti Amerikos Darbo Federacijos suvažiavimui New Orleans mieste ateinančių rudenį.

Kita užduotis yra pasitarti pokarinių problemų klausimais, ypačiai gi klausimais, kurie susiję su perėjimu šalies iš karo ekonomijos į taikos ekonomiją.

Ir čia daug dėmesio kreipiamas į du J. V. Kongreso bilius. Vieną tų bilijų paruošė senatorius George. Pagal šitą bilijų, kurį senatas jau priėmė, 48

šalies valstijos galės išleisti kiekviena paskirai patvarkymus tikslu mokėti apdraudą bedarbiams po karo. Vienos tų valstijų gal išleis reikiamus įstatymus, kitos rasi visai ne išleis. Vienos priims liberališkiausius, platesnius įstatymus, kitos gi priims siaurus, mažai naudos teikiančius plačioms minioms įstatymus.

Taigi Amerikos Darbo Federacijos vykdomoji taryba priitaria kitam tuo pačiu tikslu paruoštam bilui ir jį remia. Tai yra Kilgore bilius. Šitas bilius proponuoja vienodą nedarbo apdraudą sistemą po karo vi-sai šaliai — vienodą apdraudą taip bedarbiams civiliems žmonėms, kaip ir buvusiems kariaus.

SUSIRINKIMAI

CHICAGOS LIET. Suvalkiečių Draugijos choro pamokos įvyks trečiadienį, rugpjūčio 23 d. 7:30 v. v., Gage Parko salėje, 55 S. Western ave. Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijos choro pamokos perkeltos į trečiadienį. Visi choro nariai prašomi būti laiku, nes turim užrašymų pildyti programas, tai turim paskubėti. —Ona Svirnickas, rašt.

TAISOME Skalbiama Mašinas, Refrigeratorius, Dulkių Valytuvus ir Motorus

DARBAS GARANTUOTAS
1649 West 47th St.
Tel. YARDS 1866.

PUIKIAI Valome, Taisome, Prosiname vyrų ir moterų R U B U S
B. GURSKIENĖ IR DUKTĖ JEAN
3240 SO. HALSTED ST.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Viskas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YARDS 7308

URBA Gėlės Mylimiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

EXTRA! EXTRA! Permainytas vardas ir adresas.
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Zydukas
3529 S. HALSTED ST.
Phone YARDS 6054

FOTOGRAFAS

CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniais užlaido-mis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. ENG. 5883-40

Chicago Draugijų, Klubų Valdybos 1944 Metams

ZEMAIČIŲ KULTūros KLIUBO VALDYBA 1944 METAMS: Pirminkas — Steponas Narkis, 4353 S. Talman Ave., tel. Virginia 1279; Pirm. pagalb. — Alfonsas Masiulis, 3252 So. Halsted St.; tel. Victory 7319; Nutarimų rašt. — K. Kazlauskas, 4528 S. Spaulding Ave.; Fin. rašt. — Leonas Geniotis, 4905 S. Kominsky Av.; Izidinkas — Paul Petraitis, 812 W. 33rd St.; Kasos globėja — Barbara Gurskienė, 3250 S. Halsted St.; Maršalka — Anna Gerčiū, 3139 W. 39th St. Susirinkimai laikomi kas trečią trečiadienį, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St., kaip 7:30 val. vakaro.

LIETUVIŲ ŽAGARIČIŲ KLIUBO VALDYBA 1944 METAMS: P. Arlauskas — pirm., 2109 Cleveland Ave.; F. Povilaitis — pirm. pagalb., 10051 So. La Salle St.; J. Keturakis — nut. rašt., 1525 So. 51st Ave.; Cicero 50, Ill.; Stella Gasper — fin. rašt., 3649 So. Union Ave.; St. Nipriks — kasierius, 3824 Deodor St., Indiana Harbor, Ind.; Kasos globėja — Alf. Masiulis, 3252 So. Halsted St.; Frances Drilaitis, 1330 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.; D. J. Smith — korespondentas, 8228 Keane Ave., Justice Park, Ill.; Ch. Gasper — maršalka, 3649 So. Union Ave. Susirinkimai laikomi vieną kartą į mėnesį, ketvirtą sekmadienį, 1:00 val. popiet, Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St.

LIETUVIŠKOS TEATRALIŠKOS DR-SES RUTOS No. 1 VALDYBA 1944 METAMS: Pirminkas — Anna Aleliunas; Pirm. pagalb. — Antanas Mitruškas, Nut. rašt. — Frank Opulskas, 3949 S. Artesian Ave.; Fin. rašt. — Thomas Salkauskas; Kontr. rašt. — Margaret Karis; Kasierius — Justin Yušėnas; Kas. pagalb. — Elizabeth Tamson; Durtų sargas — Tadas Selickas; Ligonii lankytojas — Tadas Selickas; Koresp. — Frank Opulskas.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLIUBO VALDYBA 1944 METAMS: Pirminkas — C. Kairis, 3031 N. Park Side Ave., tel. Berkshire 7408; Vice-pirm. — M. Cepulevicius, 3327 W. Le Moyne St., Spaulding 7903; Prot. rašt. — A. Lungevicius, 1814 W. Wabansia Ave.; Humboldt 2285; Finansų sekr. — S. Buneckis, 3327 Le Moyne St., Spaulding 7903; Kasierius — M. Popiere, 1701 N. Crawford Ave., Albany 9236; Maršalka — A. Kuprevicius, 3327 W. Hirsch St. Susirinkimai laikomi kas trečią trečiadienį, 3800 Armitage Ave.

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas GROvehill 0142
1410 SOUTH 50th AVENUE
Telefonas CICero 2109
CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Ave.
Visi Tel. YARDS 1741-1742
4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAFayette 0727
DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

Laidotuvių Direktorai
NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 4908
J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572
P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419
I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781
MAŽEIKAS
3319 LITUANICA AVENUE
EVANAUSKAS
Phone YARDS 1138-1139
LACHAWICZ IR SUNUS
PHONES: CANAL 2515 COMM. 5765 PULLMAN 1270
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.
L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

J. Perelmanas

KODĖL DIDINA TELESKOPAS?

DIDINIMO MİSLĖ

I klausimą, kodėl teleskopas didina, dažnai atsakoma, kad šis instrumentas visiškai nedidina, bet tik priartina; daiktus didina ne teleskopas, bet mikroskopas. Atsakymas ne tiksliai klaidingas, bet ir visai be jokios prasmės; juk dangaus šviesuliai pasilieka savo vietoje ir niekur nepasijudina nuo to, kad į juos nukreiptas teleskopas.

Artinamasis teleskopas veikia — grynai įsivaizduojamas. Abu instrumentai — teleskopas ir mikroskopas — veikia vienodai: jie didina. Bet tai tvirtinami, mes turime aiškiai apibrėžti tai, apie ką mes kalbame. Mes nenorime pasakyti, kad daiktai savaime darosi didesni, kada į juos nukreiptas optinis instrumentas. Vadinasi, posakis: "teleskopas didina" turi sąlyginę, alegorišką prasmę. Reikia tam posakiui suteikti visišką aiškumą, prieš išsiaiškinant teleskopą veikimą.

Dažnai pasitenkinama tokiu teleskopu ir mikroskopo veikimo apibūdinimu: tais instrumentais pasiekama to, kad žiūrėti daiktai mums atrodo padidinti. Kitais žodžiais, didinamoji tų instrumentų jėga yra lygi optinei apgaulėi. Tačiau nesunku įrodyti visišką tokio požvilgio bejėgumą; jis prieštarauja kasdieniniams faktams. Ne kiekvienas daiktas padidinamas yra lygus teleskopu padidintam. Štai labiausiai žinomas reiškinys: mėnulis, budamas prie pat horizonto, atrodo aiškiai didesnis, negu tada, kai jis nuo horizonto yra pakilęs, tačiau šitų dydžių skirtumas neduoda to, ko pasiekama žiūrint teleskopu. Pačiu menkiausiū teleskopu mes matome mėnulio diske tokias smulkmenas, kurios nepasiekiamos neaplinkuotam žvilgsniui. Tuo tarpu didžiuliam mėnuliui diske, esančiame arti horizonto, niekam dar nepavyko išskirti nė vienos naujos detalės. Įsivaizduojamasis padidinimas šiuo atveju nieku neapdovanoja regėjimo.

Amerikiečių rašytojas Edgar Po yra parašęs vieną labai pamokinančią apysaką apie žmogų, kuris, pamatęs kartą už lango peteliškę, įsivaizdavo, kad ji yra ne čia pat už lango, o toli kalnuose. Peteliškę, įsivaizduojama tokiame dideliame nuotoly, aišku, pasirodė žiuroviui labai didelė. Štai kokiais vaizdais aprašo jis savo įspūdžius:

"Aš pažvelgiau į apnuogintą kalvos klotą ir pamaciau kažką keistą: nuo kalvos viršūnės nusileido ir dingo miške jos papėdė atgrasi pabaisa. Jeigu aš aprašysiu šią pabaisą, — kurią aš mačiau visiškai aiškiai, — skaitytojai, ko gero, nepatikės man. Lyginamas tos butybės dydį su milžiniškų medžių diametru, aš įtikinau, kad ji žymiai prašoka savo dydžiu paprastą burinį laivą. Sakau "burinį laivą", nes savo forma ta pabaisa priminė laivą. Jos narsai buvo straublio gale, turėjo apie 60—70 pėdų ilgio ir dramblio straublio storumo. Prie straublio pašaknio buvo tankūs plaukai, iš kurių išsilenkdamos kyšojo dvi blizgančios iltys, panašios į šerno iltis, tik tai daug didesnės. Pagal straublio šonus kilo du dideli ragai, matyti, iš šolinių: jie akinančiai blizgėjo saulės spinduliuose. Kunas buvo aptrupintas dviejomis pomomis sparnų, kiekvienas apie 300 pėdų ilgio. Sparnai tankiai buvo apilpę metalinėmis plokštelėmis, kiekviena turinti 10—12 pėdų pločio..."

Mes turime čia puikų "daikto įsivaizduojamo padidinimo" pavyzdį. Bet ar tai tokios rūšies padidinimas, kokio pasiekama optiniais instrumentais, nors ir paprasčiausiais? Jeigu būtų taip, tai mes galėtumėm išsiversti be brangiųjų mikroskopų: užtektų tik įsivaizduoti, kad daiktas ne arti akių, bet žymiai didesniame nuotoly, ir daiktas atsistotų prieš mus smarkiai padidintoj išvaizdoj.

Tačiau nesunku pastebėti visišką nenaudingumą šitokio didinimo būdo. Jis neatidengia tiriamame objekte jokių naujų detalių. Pavyzdžiui, palyginkime aukščiausiai aprašytą pabaisą su paprasta peteliške paprastame zoologijos vadovėly. "Dvi poros plėvinių sparnų, apdengti spalvotais metalinio blizgesio žvyneliais; burnos organai, susidare iš pailgėjusių apatinių žandikaulių; palei jų šonus — pradžia papirusių čiuptukų; useliai panašūs į prizmines ataugas; pilvelis eina smailyn" ir t. t. Mes įsitikiname, kad žiurovas, sekęs peteliškę pabaisos pavidale, neižiūrėjo joje nieko tokio, kas nepastebima pas vabzdžius prie paprasto apžiūrėjimo. Abu aprašymai skiriasi tik tai išsireikškimuose: 10-ties pėdų ilgio plokštelės — žvyneliai, gigantiški ragai — useliai, šerninės iltys — čiuptukai ir t. t.

Vadinasi, ne kiekvienas įsivaizduojamas daiktas didinimas suteikia stebėtojų naudą. Mes nepasijudinsime nė žingsnio į priekį, aiškindamiesi klausimą, padėtą šio straipsnio antraštėje, nesužinosime, kodėl, butent, teleskopas didina, kol neišsiaiškinsim, kuo skiriasi jo pasiekiamas padidinimas nuo to, kuris gaunamas kai kuriais rėgėjimo apgaulės atvejais.

MATYMO KAMPAS

Pažvelkim į fizikos vadovėlių ir akylių perskaitykim tai, kas čia kalbama apie optinių instrumentų didinimą. Mes sužinome, kad dalyko esmė glūti matymo kampo padidiniame, kuriuo yra apžiūrimas objektas. Kas tai yra matymo kampas? — Tai yra kampas, kurį sudaro du spinduliai, išeinantieji iš labiausiai nutolusių apžiūrimo objekto taškų ir susitinkantieji žiurovo akyje. Jeigu pasekti šiuos spindulius optiniame instrumente, tai nesunku įsitikinti, kad šis kampas, veikiant instrumentui, smarkiai padidėja. Bet kodėl gi mes sugauname tuo atveju daugiau detalių apžiūrimame daikte, — lieka daugelyje moksliečių vadovėlių neišaiškinta, o tuo pačiu lieka be atsakymo ir esminis klausimas apie teleskopą ir mikroskopo didinimo priežastis.

Norint išsiaiškinti reikala iki galo, būtina žinoti vieną svarbią matymo ypatybę, susidariusią iš patyrimo. Butent, kad ne prie kiekvieno matymo kampo išsiskiria daikto bruožai. Jeigu matymo kampas yra mažesnis už tam tikrą apibrėžtą dydį, daiktas matomas taško pavidalo, be jokių bruožų. Tai liečia ne tik apžiūrimąjį daiktą, bet ir kiekvieną smulkiausia jo detalę. Normaliai žmogaus akiais toks kampas yra lygus vienai kampo minūtei. Bet koks daiktas, bet kokia daikto dalis, apžiūrima matymo kampu, mažesniu kaip viena minutė, susilieja akimis į tašką: jokių bruožų tame daikte nebegalima išskirti.

Norėdami aiškiau pavaizduoti tai, kas pasakytą, prileisime, kad daiktas, nuotolės nuo akies per 57 savo skersmenis, apžiūrimas 1° kampu; tad žiūrint kampu 1° jis bus matomas tada, kada bus nuotolės nuo akies per 57×60=3420 savo skersmenų. Vadinasi, kiekvienas daiktas arba kiekvieno daikto dalis, esanti nuo žiurovo toliau, negu per 3420 savo skersmenų, susilieja žmogaus regėjimui ir vos išskiriama taška, nesudaranti jokių bruožų. Žmogaus ugis yra apie 1,7 metro, jis pavirs žiuroviui tašku, jeigu bus nuotolės nuo jo per 1,7×3420, t. y. maždaug apie 5800 metrų. Nuotolis tarp žmogaus akių lygus 3 cm, turi išnykti žiuroviui atsitolinus per 3×3420 cm, t. y. apie 100 metrų.

Dabar suprantama, kodėl matymo kampo didinimas, kuriuo yra apžiūrimas daiktas, atskleidžia daug naujų detalių. Detalės, kurios virsdavo tašku neaplinkuotai akiai dėl matymo taško mažumo, tampa išskiriamos, kai matymo kampas, kuriuo jos yra apžiūrimos, pasidaro didesnis, negu 1°. Teleskopas ir mikroskopas pakeičia spindulių kryptį tokiu būdu, kad šis kampas pasidaro didesnis, negu 1°, ir tada anksčiau neišskiriamos detalės išryškėja. Juo didesniu kampu apžiūrimas instrumento pagalba daiktas, juo vis smulkesnės detalės siunčia į akis spindulius, susitinkančius kampe, didesniame negu 1°, — tuo daugiau smulkesnių matome daikte ir tuo ryškesni yra instrumento didinimas.

Ir atvirkščiai, tas įsivaizduojamasis daiktų padidėjimas, kuris atliekamas be matymo taško padidinimo, neįgalina stebėtoją išskirti jokių naujų smulkesnių. Štai kodėl mes neižiuri-

me naujų detalių padidėjusiam mėnuliui diske, esančiame netoli horizonto: tokioje padėtyje mėnulis matomas tokiu pat (net truputį mažesniu) matymo kampu, kaip ir tada, kada jis yra aukščiau danguje. Aukščiau paminėtos Edgardo Po apysakos herojas nepamatė nieko naujo pasakiškai padidintame peteliškės vaizde dėl tos pačios priežasties: tokiu atveju matymo kampas nedidėja.

FENOMENAS IR PARADOKSAS

Yra žmonių, kurie turi nepaprastai stiprų regėjimą ir paprastai akimi mato taip, kaip normalūs žmonės per žiuronus. Panašiu regėjimo tobulumu buvo pasižymėjusi garsaus matematiko Gausso motina, kuri visai neaptingkluotomis akimis matė Veneros fazes. Čechovas savo apysakoje "Stepės" paliko mums meniską panašaus fenomeno aprašymą.

"Jo (Vasios) regėjimas buvo nuostabiastis aštrus. Jis galėjo matyti taip puikiai, jog dykos stepės visada buvo jam pilnos gyvybės ir turinio. Užteko jam tik išžiūrėti į toį, kad pamatytų lapę, kiškį, ar kitą kokį nors gyvulį, kurie laikėsi toliau nuo žmonių. Nenuostabu pamatyti bėgantį kiškį ar ba skrendantį paukštį — tai mato kiekvienas, važiuojantis stepėmis, — bet ne kiekvienas įstengia pamatyti laukinius gyvulius, kada jie nebėga, neslepia, nesidairo neramiai į šalis. O Vasia matė žaidžiančius lapės, žuikius, besiprausiančius kojų tėmis, paukščius, sketojančius savo sparnus. Tokio regėjimo aštrumo dėka, be pasaulio, kurį matė visi, Vasia dar turėjo naują pasaulį, nuosavą, niekam neprieinamą ir, matyti, labai gerą, todėl, kad kai jis žiūrėjo į gerėjosi, sunku buvo jam nepavydėti."

Tokio nepaprasto Vasios regėjimo stiprumo priežastį reikia aiškinti tuo, kad jo akiai apibrėžtas matymo kampas buvo ne 1°, o mažiau, — pavyzdžiui, pusė lanko minutės ar ketvirtis. Tai buvo lygu tam, tartum prie jo akies nuolat būtų pristatyti žiuronai, didiną dvejai ar net ketveriai kartų tiek.

Bet reikia pažymėti ir priešingą faktą: žiūrint į nejudančius žvaigždes, net stipriausias teleskopas neduoda jokio matymo jų dydžio padidinimo. Šis keistas teleskopų bejėgumas, žiūrint pro jį į nejudančias žvaigždes, sujaudino dar Galilėjų, pirmąjį žmogų, kuris nukreipė į dangų optinius instrumentus. "Verta dar pastebėti, — rašė jis, — skirtumą tarp planetų ir nejudančių žvaigždžių vaizdo, žiūrint į jas teleskopu. Planetos atrodo kaip maži skrituliukai, ryškiai apibrėžti, tartum maži mėnuliai; gi nejudančios žvaigždės neturi atskirų bruožų. Teleskopas padidina tik jų ryškumą tokiu būdu, kad penktą ir šešto ryškumo žvaigždės pasidaro savo ryškumu lygios Sirijui, kuris yra ryškiausia nejudanti žvaigždė."

Prieš mus paradoksas: teleskopas, didinantis iki tukstanto kartų, tartum netenka savo jėgos, kai jis nukreipiamas į nejudančias žvaigždes. Tačiau reikalus greitai paaiškėja, jeigu prisiminti apibrėžto matymo kampo dėsny. Nejudančios žvaigždės yra taip neišvaizduojamai toli nuo mūsų visatos gilumoje, kad nežiūrint į jų milžinišką dydį, jų skersmenis žemės stebėtojų yra matomi kampu, mažesniu už vieną tukstantą lanko sekundės dalį. Tokiose sąlygose net tukstantą kartų padidinus matymo kampa, nepasiekiamo tų dydžių, prie kurių stebimasis objektas nustotų buvęs taškas ir gautų išskiriamus bruožus. Nuotolyje Sirijaus, žvaigždės palyginti labai tolimos, dangaus kunas turi būti 5000 kartų didesnis

už mūsų Saulę, kad teleskopas, didinąs 1000 kartų, galėtų parodyti žemės stebėtojų jo diską. Kadangi didelė žvaigždžių dauguma yra daug toliau, negu Sirijus, o jų dydžiai vidutiniškai neprašoka Saulės dydžio, todėl nenuostabu, kad žvaigždės atrodo tik kaip taškai žiūrint net stipriausiu teleskopu. Paradoksas, sukėlęs mūsų nuostabą, kaip matome, tiksliai patvirtina bendrąją taisyklę.

KO NĖRA VADOVĖLIUOSE

Jeigu nebūtų apibrėžto matymo kampo, mūsų akys būtų apdovanotos neapsakomu regėjimo stiprumu ir nereiklaui jokių dirbtinių priemonių regėjimui padidinti. Bet kodėl gi veikia matymo kampo riba?

Šis klausimas labiau liečia fiziologiją, negu fiziką, ir todėl mes jį panagrinėsime tik labai trumpai. Juo mažesniu matymo kampu yra apžiūrimas daiktas, tuo mažiau vietos jis užima akies tinklelyje. Kol daiktas uždengia savi mi keletą nervų ga-

lėlių akies tinklelyje, daikte išsiskiria atskiri bruožai. Bet kada vaizdas sumažėja tiek, kad apžiūrimas daiktas krinta tik į vieno nervo galunę, į vieną jau trūjį akies tinklelio elementą, jis nustoja skirtis savo bruožais ir virsta tašku. Tai ir įvyksta žiūrint į daiktą matymo kampu, mažesniu už apibrėžtą.

Padarysime viso pasakymo santrauką. Teleskopas ir mikroskopas ne paprastai parodo mums daiktus padidėjusiam vaizde, bet parodo juos didesniu matymo kampu; dėl tos priežasties akies dugne išsibėžia padidintas daikto vaizdas, užgaunantis didesnę dalį jau trūjį tinklelio elementų ir todėl duoda didesnį skaičių atskirų žiūrėjimo įspūdžių. Dabar mes galime aiškiai pasakyti, ką ir koku būdu padidina teleskopas ir mikroskopas: jie padidina ne pačius daiktus, bet jų vaizdą akies tinklelyje.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOS"

Kiekvienas Mažas Dalykas Gelbsti!

GERA ŽINIA mums visiems, kad apbružuos tas skaičius naujų telefonų setų bus pagaminta namų vartojimui kada nors šiemet. Vienok tas DAR nereikia, kad mes galėsime tuoj suteikti patarnavimą tiems žmonėms, kurie laukia ir yra mūsų suraše.

Karo reikalavimas vis dar turi pirmenybę naujų telefonų įrengimui. Kad patenkinti augantį laukiančių sąrašą neįspildytų užsakyimų, reikės turėti daugiau naujų telefonų ir kitų įrengimų, negu, kad galima jų pagaminti netolimoj ateity.

Mes apgailestaujame, jog kai kurie nauji kostumeriai turės palaukti, ir mes dedame visas pastangas, kad jiems patarnauti kaip galima greičiau. Mes įvertiname jų kantrumą ir supratimą.

Atremkite Ataką—Pirkite Daugiau Karo Bonų

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

AR SKAUDA KOJOS?

Nuo Niežėjimo, Skaudėjimo, Persidirbimo, Prakaitavimo. Dr. Blaszczynski rekomenduoja šiuos miltelius: BOROCYL FOOT-BATH ir OXINE. Trinktink kojas kasdien su Borocyl milteliais, nušluostę, ištrinkit su Oxine milteliais. Gaunamos apylinkės vaistinėse.

BOROCYL CO., 1200 N. Ashland Av. BRUNS. 7209

CRANE COAL COMPANY

5332 So. Long Avenue

Telefonas PORTSMOUTH 9022

WEST VIRGINIA ŠIOTOS LUMP \$9.80

STOKER COAL, Aukštos rūšies, du \$7.45

sykiu plautos, Chemiškai prirengtos

BLACK BAND LUMP \$11.25

PETROLEUM COKE Extra Coarse \$12.50

PETROLEUM COKE PILE RUN \$10.95

PASKOLOS DAROMOS

ant Pirmų Morgičių

už pigesni nuomintį—be komišino

PAS

MUTUAL FEDERAL Savings and Loan Assn. of Chicago

2202 WEST CERMAK ROAD

Telefonas CANAL 8887

BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Doktorų
Draugijos Nariai

Phone CANAL 6122

Dr. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8

Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

Rez. 3241 W. 66th Place

Phone REpublic 7808

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036

Rezidencijos telefonas

BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE

Ofiso valandos:

nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.

Trečiadieniais pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van

DR. GRACE LILIFF

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos kasdien—2—4 ir 7—9 vak.

1957 W. Garfield Blvd.

Cor. Damen. HEMLOCK 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.

2400 WEST MADISON STREET

Val.: 1 iki 3 poniet, 6 iki 8 vak.

Telefonas SEELey 7330

Namu telefonas BRUNSWICK 0597

Telefonas YARDS 3146

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

IR AKINIUS PRITAIKO

744 W. 35th Street

Valandos: 11—12; 2—4 ir 6:30—8:30

Pirmadieniais tik nuo 2—4 ir

6:30—8:30. Šventadieniais: 11—12.

DR. STRIKOL'IS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.

Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8

val. Nedėlioj pagal susitarimą.

Ofiso tel. YARDS 4787

Namu tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave.

arti 47th Street

Telefonas YARDS 2246

Valandos: nuo 9 iki 6 vakaro

Serėdij pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

NAUJOJE VIETOE

2403 West 63rd St.

VALANDOS: 2—4 poniet ir 7—9

vakaro, trečiadieniais ir sekmadi-

eniais pagal susitarimą.

Telefonas HEMLOCK 7899

Namu tel. HEMLOCK 0333

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 8700, REZ. PEr. 6080

Jei neatsiliepa, šauk—SEELey 0434

Dr. Peter J. Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6155 SO. KEDZIE AVE.

VALANDOS:

nuo 2—4 ir nuo 7—9 kasdien,

išskiriant trečiad. ir sekmad.

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue

Ofiso Tel. LAFAyette 3210

Res. Tel. REpublic 0054

Jeigu neatsiliepa —

šauk KEDZIE 2868

VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Ketvirta 6—9 v.

Penktad. nuo 9:30 iki 9:30 vakaro,

šeštad. 6 v. vak. iki 9:30 vak. Tre-

čiad. ir Sekmad. pagal susitarimą.

Daktarai Žilvičiai

GYDYTOJAS IR DENTISTAS

Naujoji Vietoj

3246 So. Halsted St.

Telefonas CALumet 7358

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN

IŠ RUSIJOS

Gera Lietuviams žinomas per 39

metus kaip patyręs gydytojas chi-

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago, 8, Ill.
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$6.00 per year in Chicago
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas CANal 8500. Orderiu kartu su užsakymu.

Užsakymo kainos

Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje per išsiuntinėjotus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	\$6.00
Pusei metų	3.25
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

MASKVOS PAKTAS

Lygiai prieš penkerius metus, kaip šiandien Hitlerio užsienio reikalų ministeris Ribbentropas ir Stalino komisarų tarybos pirmininkas bei užsienio reikalų komisaras Molotovas pasirašė Maskvoje draugingumo sutartį, kuri trenkė į pasaulį, kaip perkunas iš giedro dangaus. Beveik niekas nesitikėjo, kad toks dalykas gali atsitikti.

Per vasarą 1939 metais sovietų valdžia vedė Maskvoje derybas su Anglijos ir Francūzijos atstovais tikslu sudaryti bendrą frontą prieš fašistų diktatūrą „ašį“. Mažai kas tuomet žinojo, kad Stalinas tuo pačiu laiku slaptai derasi su naciais. Maskva statė vakarų demokratijoms reikalavimus, kurių šios negalėjo priimti. Vienas jų buvo tas, kad karo pavojaus atsitikime sovietų armija turėtų teisę įeiti į Lenkijos ir Baltijos valstybių teritorijas ir jas „saugumo dėliai“ užimti.

Lenkija šitam reikalavimui griežtai pasipriešino. Lietuva, Latvija ir Estija taip pat pareiškė protestus. Anglijos ir Francūzijos atstovai gavo iš savo valdžių įsakymus jį atmesti, ir jį buvo atmestas.

Tuoju po to sovietų valdžia paskelbė, kad Rusija pasirašė prekybos sutartį su Vokietija. O už dvejetos dienų įvyko politinės sovietų-nacių sutarties pasirašymas Maskvoje.

Sovietų valdžia šitą savo žingsnį teisingai Anglijos ir Francūzijos atsisakymu leisti Raudonajai armijai „apsaugoti“ Rusiją, okupuojant Lenkijos ir Baltijos valstybių žemes. Bet Maskvai rūpėjo ne saugumas, o grobis. Tas žemes ji pagrobė, kai Vokietija pradėjo karą prieš Lenkiją ir Vakarų Europos valstybes.

Maskvos 1939 metų rugpjūčio 23 dienos paktas buvo grobio pasidalinimo sutartis tarp dviejų Europos diktatorių.

Stalinas žinojo, kad taikos metu grobti svetimas žemes nebus galima. Jam reikėjo karo. Ir jį žinojo, kad Hitleris karą pradės, jei tik tai jam bus užtikrinta, kad jam nereikės kariauti dviejuose frontuose. Šitą užtikrinimą Hitleriui davė Molotovo parašas po Maskvos pakto. Tai buvo diktatorių sąmokslas prieš pasaulio taiką.

Stalinas sąmoningai prisidėjo prie to, kad kiltų dabartinis karas. Galimas daiktas, kad jį buvo įsitikinęs, jogei karas „vistik kils“, ir norėjo jį nukreipti į vakarus. Bet jį nedarė pastangų užkirsti karui kelią; priešingai, jį jam kelią atidarė.

Rusijos diktatorius ne tik atidarė kelią karui, duodamas užtikrinimą agresoriui Hitleriui, kad rytų šone Vokietijos siena bus saugi (vėliau Molotovas viešai pasigyrė šituo sovietų patarnavimu nacių agresijai!). Jisai pasižadėjo padėti Hitleriui ir ginklu. Kuomet vokiečiai, įsiveržę Lenkijon, buvo bebaigia ją traukti, staiga į lenkų teritoriją įsilaužė iš rytų pusės sovietų kariuomenė. Lenkija buvo parbloškta. Jos žemes Berlynas ir Maskva pasidalino pusiau, o Stalino garsia kalbis, Molotovas, džiaugsmingai pareiškė pasauliui, kad bolševikų ir nacių draugingumas jau esąs „sucelementuotas krauju“.

Toliau Maskva, padrasinta šituo „krauju sucementuotu draugingumu“ su Hitleriu, pradėjo grobimo žygį jai pavestoję „įtakos sferoje“. Gruodžio 1 dieną (1939 m.) Raudonoji armija puolė neutralią Suomiją ir po trijų su puse mėnesių atkaklios kovos, kuri kainavo Sovietų Sąjungai bent 200,000 karių užmuštis ir sužeistais (kiti sako, net pusę milijono!), Suomiją paklupdė. Suomiai buvo priversti atiduoti sovietams Karelijos sąsmauką ir kai kurias kitas savo žemes.

Kitas šalis, gulnčias paliai Baltijos jurą, kurias Hitleris priskyrė prie sovietų „įtakos sferos“, Maskva pagrobė, nesutikdama ginkluoto pasipriešinimo, nes jų ištisusios pusiau-fašistinės diktatūros nedrįso rizikuoti savo „vadų“ kailiu. Paskui Stalinas pasiglemžė dar Berabiją.

Bet kaip netikėtai Maskvos ir Berlyno diktatoriai susibūliavo, taip pat netikėtai juodu ir susipešė. Birželio 22 dieną, 1941 metais, Hitlerio šarvuotos divizijos ėmė veržtis į Stalino pagrobtais teritorijas, o toliau ir į pačią Rusiją. Jos nušlavė didesnę pusę Europos Rusijoje ir buvo pasiekusios Kaukazą ir Volgos upę.

Dabar naciai yra grūdžiami atgal. Stalino imperiją išgelbėjo nuo pražuties Anglija ir Amerika. Anglijos ir ypatingai Amerikos lėktuvai, tankai, sunkvežimiai,

maisto produktai, drabužiai avalynė ir medikamentai davė galimumo sovietų armijai apginti Stalingradą ir duoda jai galimumo testuoti puolimus prieš vokiečius.

Galutinėje išvadoje, ši karą laimės vakarų demokratijų pramonė. Bet ar demokratijos laimės taip pat ir taiką?

Jos turėtų laimėti, — jeigu jos neužmiršė tu principų, kurių vardu šitas karas demokratijų pusėje yra vedamas. Jie buvo išdėstyti Atlanto Čarteryje.

Jeigu jos nėra aklos, tai jos turi matyti, kad sovietų valdžia da ir šiandien nėra atsisakiusi nuo tų siekių, kuriais ji vadovavosi, susitardama prieš penkerius metus su Hitleriu. Ji dėl grobio su juo susitarė, ir ji to grobio neatsižada iki šiol. Tik tai ji nori, kad tai, ką jai buvo padovanoję naciai, dabar jai pripažintų Amerika ir Anglija!

Stalinas reikalauja šito „atlyginimo“ iš demokratijų už Rusijos žmonių kraują, praliatą dabartiniame kare. Bet Rusijos žmonės tokio atlyginimo niekuomet nėra prašę. Nei suomių, nei lietuvių žemių jiems nereikia. Jie turi pakankamai erdvės Rusijoje.

Rusijos žmonėms reikia pastovios taikos, paremtos tikru draugingumu su visais kaimynais. O tokia taika bus galima tik tai tuomet, kai bus pagerbtos jų kaimynų teisės. Rusijos žmonių interesuose yra, kad kiekvienoje šalyje būtų įgyvendinti tie laisvės ir socialinio teisingumo idealai, kuriuos paskelbė savo Keturiuose Laisvėse prezidentas Rooseveltas.

Amerika ir Anglija privalo rūpintis ne kad būtų patenkinti grobuoniški apetitai tos diktatūros, kuri padėjo Hitleriui užkurti karo gaisrą, bet kad Rusija, nusikračiusi svetimųjų ir savųjų despotų jungu, įeity, kai po laisva šalis, į laisvų pasaulio tautų šeimą.

APŽVALGA

„REALIZMAS“ IR DOROVĖS PRINCIPAI

Daugelis politikierių ir diplomatų šiandien vadina save „realistais“, sakydami, kad reikia atsivėlgti į gyvenimo tikrovę, nepaisant savo įsitikinimų. Mes norime, sako jie, teisingos taikos ir laisvės visai žmonijai, bet turime neužmiršti, kad tie, kurie yra galingi, ir mūsų principus netiki.

Šitokiais argumentais pirmiau buvo teisinamas pataikavimas Hitleriui ir Mussoliniui, o dabar — Stalinui. Vardan „realizmo“, Stalinui nusilenk paskilbęs Čekoslovakijos „demokratas“ Beneš. Vardan to paties „realizmo“ kai kurie Amerikos liberalai ragina paaukoti sovietams mažas kaimynines tautas.

Tokios rūšies „realizmas“ privedė prie dabartinio karo. Jei Anglijos Chamberlainas nebūtų stengsis patenkinti Hitlerio apetitų, tai Europa nebūtų buvusi Vokietijos užklupta nepasiruošusi gintis nuo agresoriaus. Jeigu sovietų Rusija nebūtų padariusi draugingumo sutarties su naciais, tai Vokietija nebūtų drįsusi pradėti karą Europoje, nes ji bijojo karo dviejuose frontuose.

Dabartiniai „realistai“, kurie pataikauja agresingoms sovietų užmačioms, taip pat tarnauja ne pasaulio taikai. Jie yra tokie pat žlobiai, kaip tie, kurie darė nuolaidas Hitleriui.

Taip vienu, kaip ir antru klaida yra ta, kad jie pasaulyje mato tik vieną jėgą: ginklo jėgą.

Jie ignoruoja kitą jėgą, kuri civilizuotos žmonijos gyvenime yra svarbesnė, negu ginklas, t. y. dorovės principas.

Šitą tiesą nurodo savo straipsnyje, kuris tilpo Chicago dienraštyje „Sun“, arkivyskupas Samuel A. Stritch. Jisai rašo:

„Negalima turėti teisės be teisingumo, o teisingumas yra dorovės dalykas.“

Sveikas realizmas tautų santykiuose turi pripažinti moralinių principų svarbą gyvenime. Todėl ir pastovi taika tegali būti tik tai taika, kuri yra pagrįsta teisingumu:

„Tikra taika niekuomet negali būti paremta kompromisu su teisingumu.“

MIKOLAJCZYKUI SKIRIA BENEŠO ROLĖ

Lenkai, kaip iš Londono praneša Overseas žinių agentūra, svarsto, ar vienyti su Choimo „Išlaisvinimo Komitetu“, ar ne. Tą komitetą suorganizavo komunistai ir kiti sovietų Rusijos pritarėjai.

Keturios svarbiausios partijos, iš kurių yra sudaryta lenkų valdžia ištrėmė, tariasi su savo slaptais šalininkais Lenkijoje. Didžiausias pasipriešinimas susitarimui su bolševikų „Išlaisvinimo Komitetu“, sako, kiles Lenkų Socialistų Partijoje. Jos valdyba turėjo ilgą posėdį kartu su kabineto nariais socialistais ir su naujai paskirti „prezidento įpėdiniu“ Arciszewskiu, kuris neseniai atvyko iš Lenkijos į Londoną. Bet susitarimo nebuvo pasiekta. Esąs pavojus net, kad socialistai gali suskilti.

„Tuo tarpu“, rašo paminėtoji žinių agentūra, „premjeras Stanislovas Mikolajczyk, kuris neseniai sugrįžo iš pabėgėlių Maskvoje ir Cholne, sako, esąs pasiryžęs vesti prie plataus susipratimo su premjeru Stalinu ir aiškiai nustatyti pagrindą, kuriuo turės būti suorganizuota busimoji Lenkija.“

„Mikolajczyk, sako, sugrįžo pilnai įsitikinęs, kad susitarti su Stalinu galima, o pastarasis, matyt, žiuri į lenkų premjerą, kaip į „Lepkijos Benešą“ (Čekoslovakijos prezidentas, Eduardas Benešas, yra pasirašęs su SSSR bendros pagalbos sutartį).“

„Lenkų premjeras, sako, rengiasi keliauti į Varšuvą, pirma negu vėl atsilankys Maskvoje.“

Benešas nori būti Čekoslovakijos prezidentas, nežiurint kokią kainą teks už tą garbę užmokėti.

Jeigu Mikolajczykui ambicija yra tokia pat, tai ir jį susitiks tarnauti Stalinui. Bet ar tam priitar dauguma Lenkijos žmonių, kovojančių dėl savo krašto laisvės, tai dar nežinia.

MAŽUJŲ TAUTŲ ROLĖ

Gubernatorius Thomas E. Dewey paskyrė savo įgalotinį pasikalbėti su valstybės sekretorium Cordell Hull apie busi-

mos taikos ir tarptautinio saugumo planus. Tas jo įgalotinis tai — John Foster Dulles, buv. valstybės sekretoriaus Lansingo (demokrato) anukas ir autoritetas tarptautinės politikos dalykuose.

Laikraščio korespondentai, patyrę, kad p. Dulles važiuos į Washingtoną, kaip republikonų kandidato atstovas, pasiskubino su juo pasimatyti ir išgirsti jo nuomones įvairiais klausimais. Gubernatoriaus Dewey akivaizdoje, Albany mieste, perėitį šeštadienį įvyko interview, kurio eigoje p. Dulles tarp kitko pareiškė, kad Vokietija turės būti nuginklauta ir padėta po kitų valstybių „policijos priežiūra“.

Korespondentams jį paklausus, kurios valstybės Vokietiją prižiūrės, jį atsakė, kad tai bus valstybės, kurių sienos prieina prie Vokietijos, ir paminėjo Francūziją, Belgiją ir Holandiją. Tuomet korespondentai užsiminė apie Lenkiją, Lietuvą ir Estiją — o kaip su jomis: ar jos taip pat dalyvaus Vokietijos prižiūrėjime?

Gubernatoriaus įgalotinis, išsisukindamas, atsakė, kad šitų tautų ateityje esą netikrumų. Republikonų kandidatas, bandydamas pataisyti p. Dulles'ą, padarė jam pastabą:

„Bet Tamsta manytum, kad Lenkija visgi dalyvaus pilnomis teisėmis.“

Po šitos gubernatoriaus pastabos John Foster Dulles buvo priverstas pasisakyti aiškiau, ir jį jį tarė:

„Aš manau, kad Lenkija norės turėti savo dalį (Vokietijos priežiūroje). Lietuva, Latvija ir Estija dalyvaus arba kaip atskirų valstybių, arba kaip Sovietų Sąjungos valstybių.“

Taigi p. Dulles prileidžia, kad Baltijos valstybės aneksuos Sovietų Sąjungą.

Jisai nesako, kad jos tikrai bus Sovietų Sąjungos dalis, bet jį jį numato galimybę, kad toks likimas gali jas ištikti. Republikonų kandidatas į JAV prezidentus šitai jo minčiai neprieštaravo.

Reikšminga yra tai, kad pats p. Dewey pastebėjo tikrai apie Lenkiją, kad ji turėsianti pilną savo dalį Vokietijos priežiūroje, o Lietuvos ir Estijos, apie kurias buvo užklauskę korespondentai, jį jį visi nepamėnė.

Šitą „interview“ aprašo „The New York Times“ savo pereinčio sekmadienio laidoje.

Iš jo susidaro įspūdis, kad republikonų kandidatas ir jo patarėjas užsienio politikos reikaluose yra linke pripažinti Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes sovietų „įtakos sferai“.

Ar Atlanto Čarterio jie nepripažįsta?

VICE-PREZIDENTAS, O NE „VICE-DIREKTORIUS“

Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo (B.A.L.F.) pranešime, kuris vakar tilpo „Naujienose“, buvo pasakyta, kad „darinktas dar vienas vice direktorius, advokatas N. Rastenis“. Vietoje „vice-direktorius“, turi būti vice-prezidentas.

Traukia Teisman

Dvi Mėsos Firmos

Valdžia traukia teisman dvi mėsos firmas. Viena jų yra Le-mont Packing Co., 3800 South Halsted street, o kita Peter Boes, 6014 S. Paulina street. Abiem firmoms reikalaujama hausmės daugiau nei \$21,000 todėl, kad jos nesilaikė valdžios patvarkymų reguliuojančių mėsos biznį.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi „NAUJENOSE“

Britų Indija

(Tęsinys)

Tos trys dievybės — Brama, Višnu ir Šiva — sudaro vieną dievą, vadinamą Brama, kurio vardu yra vadinama visa tityba ir aukščiausioji žmonių kasta (bhumas). Apie kastas — kalbėsiu atskirai; bet čia tenka pasakyti, kad pagrindinės yra keturios kastos: braminai, kšatrijos, vaišijos ir sudros. Indusai tiki, kad po mirties jį siela pereina į kitą būtybę: žmogų, gyvulį ar augalą. Kad siela patektų į geresnę, malonesnę būtybę, indusai reikia siekti tobulumo. Tik tai braminas nėra reikalingas pastangų tobulėti, nes braminai jau iš prigimties yra dieviškos būtybės. „Aš esu brama, aš esu dievas, aš esu aukščiau už visokius kitumus“, — sako apie save braminas.

Indusai meldžiasi vieni daugiau vienam išvardintų dievų, kiti kitam, trečiems. Indusai turi daug dievų vardų, kaip kad krikščionys turi daug šventųjų. Indusai savo tikybos išorėi reiki (savo kultui) var-toja įvairių daiktus, lyg kokius ražančius ir kt., jie stato dievams daug statulų. Štai, Ah-medabade vienoje mokykloje kap. Lafontenas rado iš viso 700 Budos statulėlių. Jos buvo įvairaus didumo, visos balto marmuro, paausintos. Pannos valstybės magaradza vežė p. J. Pelencą į kaimyninę mažą valstybę Šatapūrą, ypatingų maldyklų parodytį. Aiškios sienos tarp valstybių nėra, tik tai magaradžos karninkas, kartą važiuojęs, parodė sieną, skiriančią tas dvi valstybes. Šatapūro maldyklų sąvumas štai koks: visos jos išorinės sienos yra išpuoštos vyrų ir moterų kūnų, atvaizduotų įvairiausiose begėdiško erotizmo pozose reljefais. Skulptūros padarytos su pilna laisve, be jokio varžymosi, net kuo-ščių rūpestingumu, ypač vaizduojant aistringuosius elementus. Tokie vaizdai stebina žiūrovą, dėlto, kad indusų tikyba yra kilni, atitauktų dėsnių tikyba. P. Pelencas taip aiškina šitą keistą reiškinį. Apie 1000 metų prieš Kristų arijų gentys, kurios klajojo Irano kalnuose, padaugėjo ir pasijuto, kad joms per ankšta. Jos buvo, sprendžiant iš kalbos, broliai tų tautų, kurios civilizacijos srove eidamos pasiekė net Europą. Šitos klajoklių gentys su savo kaime-nėmis nusileido į Indijos klo-nius, užkariaudamos pradžioje Pendžabo klonių čiaubūvius, o paskui ir Gango sritį. Papras-tai, grynai ir sveiki žmonės, kaip ir oras tų kalnų, kuriuos jie apeleido, šitie piemenys, vis dar klajokliai, nebuvo kilūs metafizikai, nei išmintingi teologai, kokiais jie pasidarė penkiais amžiais vėliau. Jie atsinešė savo tikybą, bet priėmė ir čiaubūvių. Arijų ir aborigenų (dravidų) dievai su-darė tam tikrą hierarchiją. Il-gainiui tautos brendo, rasės maišėsi, susidarė visa dievų šeima, kurių vyriausias aš jau paminėjau. Tuo būdu brami-nai pasisavino visų kultų die-vus ir susidarė trys tikybos: Bramanų, Višnu ir Šiva. Se-nieji čiaubūvių dievai buvo garbinami jų žiauriai ir aist-ringais įpročiais. Tuo būdu grynai ir šviesūs arijų dievai, pa-gal tamsius čiaubūvių papro-čius, buvo imta garbinti ir erotiškais vaizdais. Kiek die-vas turi formų ir jo garbini-mas siekinų, tiek yra ir garbi-nimo priemonių. Induizmas turi tūkstančių kelių, bet jie visi veda į vieną vietą, tūk-stantį pavidalų, bet visi jie reikią tą patį. Įsimylėjęs in-dusas meldžia mylintį Krišną, radžia meldžia valdantį Kriš-

na, jauna moteris išpažįsta savo sielvartus gerajai motinai Kali, karvedys šaukiasi į Kalį kovotoją, vienuolis — į Šitą ir t. t. Vieną dieną malonus braminas taip tarė J. Pelencui: dievas toks geras, kad norėdamas duoti žmonėms galimybės prisirišti prie jo, sutinka pasireikšti įvairiausiose formose. Mūsų tityba yra labai atvira. Joje yra vietos visokio būdo ir elgesio žmonėms. Net žmogžudžiai, prostitutės ir vagys yra jos priimti, dėlto, kad jie mano, jog dievas yra leidis, kad jie rastų tityboje motyvą savo veiksmams, pavyzdį savo elgesiui.

Aš jau esu nurodęs Indijos krašto gražumą, tačiau turtin-gą pavojingais žmogui gyvū-nais. Duosiu dar kelis faktus. Kokia įvairi yra Indijos augmenija, galime įsivaizduoti iš to, kad Ceilono salos garsiaame sodne Paradeynia (anot kunigo Lando) yra 340 palmių rūšių ir 3000 vietos floros (augmenijos) giminių.

Sukatalikintame kaime Padupatti vietos klebonas palik-damas savo svečių kun. Lan-dą savo kambaryje miegoti, o pats išeidamas gulėti veži-man, taip jam patarė: „Nesijaudinkite, jei išgirsite aukščiau savo galvos tarp stogo šiaudų šnypstimą ir šliaužiojimą, žinokit, kad tai gyvatės, gaudančios žiurkes.“ — „Ar jos ir liks ant stogo? Kartais gali ir nupulti.“ — „Žiurkės?“ — Ne, jos laikosi nagais, o gyvatės kartais netenka pusiausvyros. Nebijokite, jos nieko nedarys jums, tik nesijudinkite. Jeigu jūs pasijudinsite, jeigu jūs paliesite jas, jos gali įkasti, ir jūs nubusite jau danguje.“ — Kunigas Land sako, kad kasmet daug tūkstančių indusų miršta nuo gyvačių įkandimo. Beveik visuose kaimuose, kuriuose jam teko būti, jam buvo rodoma naujai mirusių nuo gyvačių įkandimo krikščionių ir stambeldžių kapai. Kaimė Padupatti jauna mergaitė, kuriai gyvatė įkando į pirštą, kai ji kišo ranką į vištidę paimti kiaušinių, po dviejų valandų mirė.

Iš tautų, gyvenančių Indijoje, čia matau reikalo skyrum paminėti sikhus. Jų yra iš viso apie 3 milijonus. Tikriausiai, sikhai yra ne atskira tauta, bet tikybinių indusų sekta. Jie yra paneigę kaikiurios braminizmo prietarus, tačiau grynai, dorovinio gyvenimo reikalavimus yra griežtai išsaugoję. Į jų tikybinių nuostatų susidarymą yra turėję įtakos islamas. Sikhai yra kariningi žmonės ir duoda kariuomenei geriausius karius. Jie griežtai nevartoja jautienos, svaigųjų gėrų ir nerūko. Jų didžiausias miestas yra Amritsar (amrit — nemirtingas, sar — vanduo). Štai jų tikybos kaimiečiai: 1) dievas yra visa ko tėvas; 2) visi žmonės yra broliai; 3) reikia klausyti dievo balso, kurį žmogus turi jausti savyje. (J. Pelencas, 132 psl.). Pelencas norėjo įeiti į sikhų maldyklą; jos sargas sustabdė jį ir tarė: papirosai! Jei tamsta turi papirosų, palik juos čia. Keleivis ištiesė papirosų dėžutę sargui, bet šis su pasibaurėjimu parodė dė-tį jį ant žemės. Pelencas dar mėgino padėti savo papirosų dėžutę sargo barake, tai šis taip pat to neleido, atrodė net išsigandęs dėl šitokio kėsini-mose subiauroti jo būstinę. P. Pelencas yra nugirdęs probė-gom, tokią maldele:

Tokia didi, kaip tu, o tu esi didis, tokia didi yra tavo dovana, kuris, sukūręs dienų šviesą, esi pagalvojęs ir apie nakčių malonumą. (Bus daugiau)

ŽMOGAUS KRAMTOMASIS APARATAS EVOLIUCIJOS EIGOJE

(Tęsinys)

Mes šiandien didžiuojamės kultūros ir civilizacijos pažanga, kuri davė taip patogias mūsų gyvenimo sąlygas. Šių dienų mitimas visai patenkina mūsų išleptą skonį. Taip pat labai išbūlėjo ir žmogaus asmenybė. Matome evoliuciją ir dantų sistemoje. Bet kokią evoliuciją? Dantys nyksta ir darosi vis mažiau atsparūs įvairiems žalingiems aplinkos veiksniams. Mechaninis dantų darbas pakito. Kaip sakėme, senovėje jie buvo vartojami ne tik maistui paruošti, bet ir kaip darbo ir apsigynimo įrankis. Vėliau jie tarnavo išimtinai maisto malimui, o šitas vis laipsniškai lengvėjęs, ilgai nei keičiantis žmogijos mitimo būdai. O tai davė mums tokius dantis, kuriuos dabar turime, ne tik jų morfologijos ir struktūros, bet ir vykstančių juose patologinių procesų (ligų) atžvilgiu.

Dabarties žmogijos vis plintanti nelaimė, butent, įvairios dantų ligos, neabejotinai yra civilizacijos dovana, įgyta lygiai greičiau dėl labai sumažėjusių dantų funkcijos. Šitie dantų susirgimai eina kartu neįgiamąją kramtomąjį aparatą evoliucija.

Visiems yra žinomas dantų gedimo (caries'o) didelis išplitimas ypač tam tikruose civili-

zuotų žmonių sluoksniuose. Apie šito susirgimo kilmę ir priežastį įvairiais laikais prikaltėta labai daug. Praeitame šimtmetyje buvo aiškinama, kad įvairios rūgštys, kilusios iš skylančių burnoje maisto medžiagų, paveikia danties emalį ir griauia danties audinį. Iškilus bakterilogijai, buvo imta ir šita kryptimi ieškoti caries'o priežasties. Bet, deja, specialaus mikrobų, sukeliančio šią ligą, nebuvo rasta. Manoma, kad čia kalti tie mikrobai, kurie šiaip burnoje esą letentiniame stovėje. Pagaliau, atkreiptas dėmesys į vitaminus, hormonus bei simpatinių nervų sistemą. Buvo tiriamas tų veiksmų vaidmuo kalcio apykaitoje. Mikrobų vaidmuo atsidūrė jau antroje vietoje. Pagaliau, daug ginčytasi klausimu, ar genda, ar ne tobulai švarūs dantys.

Šiaip ar taip kalbėsime, bet nepaisant rupestingiausios dantų higienos ir labai gero vitaminalaus mitybos maitinimosi, dantų gedimas (caries) žengia nesustabdomai.

Norint susėti dėl ko dantys genda, reikia pirmiausia pagalvoti, kam mes dantis turime.

Stebint natūraliose gamtos sąlygose gyvenančius gyvulius, sunku jų tarpe rasti dantų gedimą (caries). Taip pat ir žmonės, kurie naudoja savo dantis kietam, tvirtam maistui valgyti, kurie nežino kulinarinio meno, kurie vartoja savo dantis medžių atžalų pjovimui ir triuškinimui, odų suminkstinimui ir t.t., nežino dantų gedimo (caries'o). Pavyzdžiui, kaip sako Hauschild, kurie kramto žalią, sušalusią mėsą ir kurių dantys neretai pavaduoja kai kuriuos darbo įrankius, turi puikiai išlavintą ir jokių dantų ligų nepalietę dantų sistemą. Gana tik pažvelgti ir į kitas necivilizuotas tautas, kaip pigmėjus, tikruosius australiečius, kurie gyvena natūralių gyvenimų; daugelis stebėtojų tvirtina, kad šie žmonės visai nepažįsta dantų gedimo, nors ir neprisilaiko jokios dantų higienos ir nekreipia dėmesio į vartojamojo maisto biochemines savybes. Tuo būdu išeina, kad dantų gedimo atsiradimas pareina nuo maisto medžiagų atsparumo, t. y. nuo jų mechaninės vertės. Tik tie dantys yra sveiki, kas reguliariai lavina jų funkciją, vartodamas kietą maistą, kuris tenka triušinti ir malti dantiems. Toks maistas sustvirtina dantis. Gedimo ir puvimo bakterijos įveikia tik jau nusilpusius dantis, kai jų audiniai apirsta ir degeneruoja.

(Bus daugiau)

Amerikos Veterinarų Konvencija Chicagoje

Antradienį, rugpiučio 2-ą, Chicagoje, Palmer House viešbuty, prasidėjo Amerikos daktarų veterinarų konvencija. Konvencijoj tarp kitko buvo nurodyta, kad šimet Jungtinėse Valstijose numatoma paskersti 100,000,000 kiaulių ir apie 17,000,000 galvijų. Tai busis šalies rekordinis mėsos kiekis.

Atsargiai Renka Aukus Politiniams Tikslams

Dabar jau plačiu mastu yra varoma politinė kampanija, susijusi su ateinančiais lapkričio 7 dieną balsavimais. Šioji kampanijoje smarkiai darbuojasi ir C.I.O. Politinės Akcijos Komitetas.

Kampanijai, suprantama, reikia pinigų. Taigi Politinės Akcijos Komitetas kreipiasi į CIO lokalaus prašymu aukų. Ir toks prašymas buvo iškeltas United Steelworkers of America unijos lokale 1117-me.

Bet prašant aukų akcentuota, kad jos nėra prievarta reikalaujamos. Prašyta aukų po 1 dolerį iš nario, bet aiškinta, kad na-

Pulk. Andrea von Aulock, kuris komandavo St. Malo tvirtoves ir atmetė du sąjungininkų ultimatumus pasiūlyti. Vėliau jis, vis dėlto, buvo paimtas nelaisvėn. Pulk. Aulock ir kiti vokiečių karininkai vežami į J.V. štabą.

CHICAGOS ŽINIOS

PALEIS IŠ TARNYBOS MILIONĄ KARIŲ KAI NACIAI SUKLUPS

DENVER, Colo.—Šiomis dienomis čia kalbėjo majoras generolas Lewis B. Harshey, vyriausias ėmimo kariuomenės naujokų direktorius. Jisai išreiškė nuomonę, kad Amerikos karių bus paleista iš tarnybos tarp vieno ir dviejų milijonų, kai Vokietija suklups. Betgi,

akcentavo generolas, ši jo mintis yra tik spėjimas.

Generolas dar išreiškė mintį, kad turėtų būti paleisti iš kariuomenės pirmiausia tie kariai, kurie ilgiausia tarnavo, ir taipgi tie, kuriems tenka užlaikyti kitus asmenis.

MAŽAI NAMŲ SAVININKŲ GAUS LEIDIMĄ PAKELTI RENDAS

Jungtinių Valstijų Kongresas prieš kurį laiką priėmė pataisą prie Rendų Kontrolės Akto (Emergency Price Control Act). Pataisa leidžia namų savininkams reikalauoti leidimo pakelti rendas tais atvejais, kai jie gali įrodyti, kad jų namų užlaikymo kaštai žymiai nepakilo aukštin.

Tačiau Chicago sritys Kainų Administracijos ofiso viršininkas, Rae E. Walters, išėjo publika, jogei mažai bus namų savininkų, kurie gaus leidimą pakelti rendas. Gal 5 nuosimčiai padavusių peticijas, sako jis, gaus leidimą.

Rendų Kontrolės Ofisas, 222 West Adams street, pradės priimti aplikacijas rendų pakėlimui rugsėjo 1 dieną. Aplikacijoms blankas galima gauti jau dabar — atsilankius į ofisą asmeniškai arba pasiuntus reikalaujimą jų paštu.

Atsargiai Renka Aukus Politiniams Tikslams

Dabar jau plačiu mastu yra varoma politinė kampanija, susijusi su ateinančiais lapkričio 7 dieną balsavimais. Šioji kampanijoje smarkiai darbuojasi ir C.I.O. Politinės Akcijos Komitetas.

Kampanijai, suprantama, reikia pinigų. Taigi Politinės Akcijos Komitetas kreipiasi į CIO lokalaus prašymu aukų. Ir toks prašymas buvo iškeltas United Steelworkers of America unijos lokale 1117-me.

Bet prašant aukų akcentuota, kad jos nėra prievarta reikalaujamos. Prašyta aukų po 1 dolerį iš nario, bet aiškinta, kad na-

rio yra laisva valia duoti ar ne duoti prašomą auką.

Kodėl toks stiprus akcentavimas to "laisvo noro"? Dalykas toks, kad jau prasidėjo smarkios atakos prieš CIO Politinės Akcijos Komiteto veiklą ir ieškoma legalių priekabių komiteto veiklą sutrukdyti. Ateinanti pirmadienį, rugpiučio 28-ą, Kongreso specialus komitetas šaukia Politinės Akcijos Komiteto viršininką, Sidney Hillmaną, apklausinėjamui ryšium su komiteto varoma kampanija.

Kompanija Planuoja Victory Darželių Kontestą

Daugiau nei 35 nuosimčiai Oscar Hedsrom kompanijos samdinių kultivuoja Victory darželius. Kai darželių derlius bus nuimtas, tai kompanija planuoja paskelbti savo samdinių tarpe kontestą. Už geriausius Victory darželių pavyzdžius bus mokami prizai karo bonais ir karo stampomis.

Žaisdama Degtukais Skaudžiai Apsidegino

Joan Bartosz, 7 metų, 4536 So. Justine street, žaidė su degtukais namie. Ji uždegė savo drabužius. Mergaitės tėvas, skubiai apgaubęs dukterį kaltre, tur but išgelbėjo jos gyvybę. Vis gi mergaitė apdegė tiek skaudžiai, kad teko nugabenti ją į ligoninę. Ji veikiausia išliko gyva, bet jau kentėti tai teks nemažai.

Pranašauja Lietuv Ketvirtadienį Ir Penktadienį

Chicago oro biuras antradienį pranašavo dvi dienas lietaus Chicagoj ir apylinkėse. Pasak biuro, ne tik lietus lys, bet bus gausa lietaus.

Numato Depresiją Po Karo

Union for Democratic Action komitetas turėjo konferenciją Chicagoje praėjusį pirmadienį Carson Pirie & Co. patalpose. Diskusijose išreikšta mintis, kad po karo Jungtinės Valstijos veikiausia užgaus depresija, nors galima būtų jos išvengti. Depresija po karo gresianti todėl, kad pokarinės ekonomijos planavimas dabar esąs neaiškus ir nepakankamai platus.

Thomas R. Anlie, buvęs pračity kongresmanas iš Wisconsin valstijos, konferencijoje pirmininkavo. Vienas iš kalbėtojų, buvęs pračity biznio viršininkas, aiškino, jogei biznis nori ir planuoja sistematišką perėjimą iš karo ekonomijos į taikos ekonomiką, bet biznio planus krikdo valdžios grupės. Vadina, valdžiai iš anksto sumetama kaltė.

Skaudžiai Sumušė Holdaperį

Angelo Parise, 22 metų, 901 So. Desplaines street, sėdėjo pirmadienio vakare automobily su panele Alice Piccolo, 19 metų, ties jos namais, 605 W. Taylor street. Staiga jaunas juodveidis įrėmė pistolieta į Parise galvą ir pareikalavo atiduoti pinigus.

Parise neišsigaudo ir sušuko su juodveidžiu. Jam pagalbą pasiskubino buvusieji artiki kiti žmonės. Jie pradėjo mušti holdaperį ir apsvaigino jį. Policijos stoty holdaperis pasisakė esąs Edward Richards, 19 metų, 1212 Newberry avenue.

Pasirodė taipgi, kad Richards padarė holdapę tūlam Foster Whiteheadui trumpai prieš tai, kai jis mėgino apipiešti Parise, ir pelnėsi iš Whiteheado \$43.00.

Atšaukė Pullmano Darbininkų Streiką Hammonde

Praėjusios savaitės pabaigoj kilo streikas Pullman-Standard Car Manufacturing įmonėje Hammonde, Indiana. Po trijų dienų streiko pirmadienį įvyko darbininkų balsavimas streiko klausimu. 1,400 balsų prieš 14 nutarta streiką atšaukti.

Unija (C. I. O.) ir kompanija dabar veda derybas kontraktui atnaujinti. Senasis kontraktas išsišaišė prieš porą savaitę.

Užklupo Nelegalią Degtinės Varyklą

Federaliniai valdžios agentai užtko nelegalią degtinės varyklą Chicagoje, adresu 1444 Taylor street. Bravoras galėdavo distiliuoti apie 800 galionų alkoholio kasdien.

WARD KOMPANIJA IŠKĖLĖ NAUJĄ BYLĄ VALDŽIAI

Montgomery Ward kompanija Chicagoje praėjusį pirmadienį, rugpiučio 21-ą, U. S. District Teisme iškėlė vėl bylą Karo Darbo Tarybai. Byla iškelta dėlto, kad Karo Darbo Taryba išakė praveisti arbitraciją kompanijos ir jos darbininkų unijos ginčui išspręsti.

Keletas faktų apie Ward kompanijos ginčą su valdžia ir unija: Gruodžio mėnesio 8 dieną 1943 metų pasibaigė Montgomery Ward kompanijos kontraktas su darbininkų unija, United Retail, Wholesale and Department Store Employees of America, local 20 (CIO).

Unija norėjo atnaujinti kontraktą. Kompanija atsakė tai padaryti. Darbininkai padavė skundą Karo Darbo Tarybai. Ši kelis kartus liepė Ward kompanijai kontraktą atnaujinti, bet kompanija neklaušė.

Pagaliau praėjusį pavasarį Ward kompanijos darbininkai išėjo į streiką Chicagoje. Streikas grėsė išsiplesti į kitas kompanijos įmones.

Tuo tarpu į ginčą įsimaišė valdžia ir prezidento Roosevelt to įsakymu Ward kompanijos biznis Chicagoj buvo paimtas į valdžios rankas. Valdžia pripažino darbininkų uniją, darbininkai sugrįžo į darbą. Karo Darbo Taryba paliepė atnaujinti derybas kontraktui parašyti ir valdžia sugrąžino biznį kompanijai.

Derybos dėl naujo kontraktų tęsėsi kurį laiką be pasėkų. Pagaliau Karo Darbo Taryba paskyrė arbitratorių ginčui spręsti. Arbitracijos pirmininku buvo paskirtas teisėjas Knous iš Denvero. Tai ot prieš Karo Darbo Tarybą ir prieš teisėją Knous, kaip arbitratorių, Ward kompanija ir iškėlė dabar bylą.

Washington Karo Darbo Tarybos atstovai sako, kad Taryba planuoja paskelbti viešą apklausinėjimą Montgomery Ward kompanijos reikalui, pasiremdama Connally-Smith įstatymu, ir įteigti kompanija nepriims valdžios arbitracijos laikysenos, tai gal Taryba vėl rekomenduos paimti kompanijos biznį valdžios žinion.

Tymsterių Unija Už Rooseveltą

Tymsterių unijos (A.D.F.) vykdomoji taryba priėmė vienbalsiai rezoliuciją, kuri užgiria prezidento Rooseveltto kandidatūrą ketvirtam terminui į prezidentą ir senatoriaus Trumano kandidatūrą į vice-prezidentą. Daniel Tobin yra tymsterių unijos prezidentas.

Isakė Tyrinėti Moteriškės Protą

Ponia Bette Jane Dybiez, 19 metų, sunkiai sužeidė savo 6 savaičių sunų Dennis, kurio ji nenorėjo. Teismas išakė psichiatrams ištirti jos protą.

Cirkas Chicagoje

Antradienį Chicagoje, Soldier Field aikštėje, Ringling Bros. ir Barnum-Bailey cirkas davė pirmą programą. Tą vakarą buvo leidžiami žiūrėti asmenys, kurie pirkto karo bonus. Kitais vakarais publika bus leidžiama, kaip ir paprastai, už įžangos bilietus.

CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133-37 S. Halsted St. VICTORY 6172

VALDYBA IR DIREKTORIAI:
GEO. M. CHERNAUCKAS, Pirm.
JONAS JACKA, Vice-Pirm.
A. KAULAKIS, Rast.
JOE BALCHUNAS, Izd.
A. K. VALUKAS, Koresp.
P. P. KILIS
PAUL PETRAITIS
R. IVASKEWICH

AUDITORIJOS TAVERN

dabar yra Direktorių tvarkoma, todėl norintys randaoti Auditoriją kreipkitės į Auditorijos Tavern, 3137 S. Halsted St., arba Telefonu nuokite VICTORY 6172.

PIRKITE KARO BONUS

PASITARKIT SU STANLEY LITWINU

Apie savo namo problemas: kaip jį pataisyti ir permodeliuoti

THE CARR MOODY LUMBER CO.

Turi išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

LIETUVIAI SALESMENAI

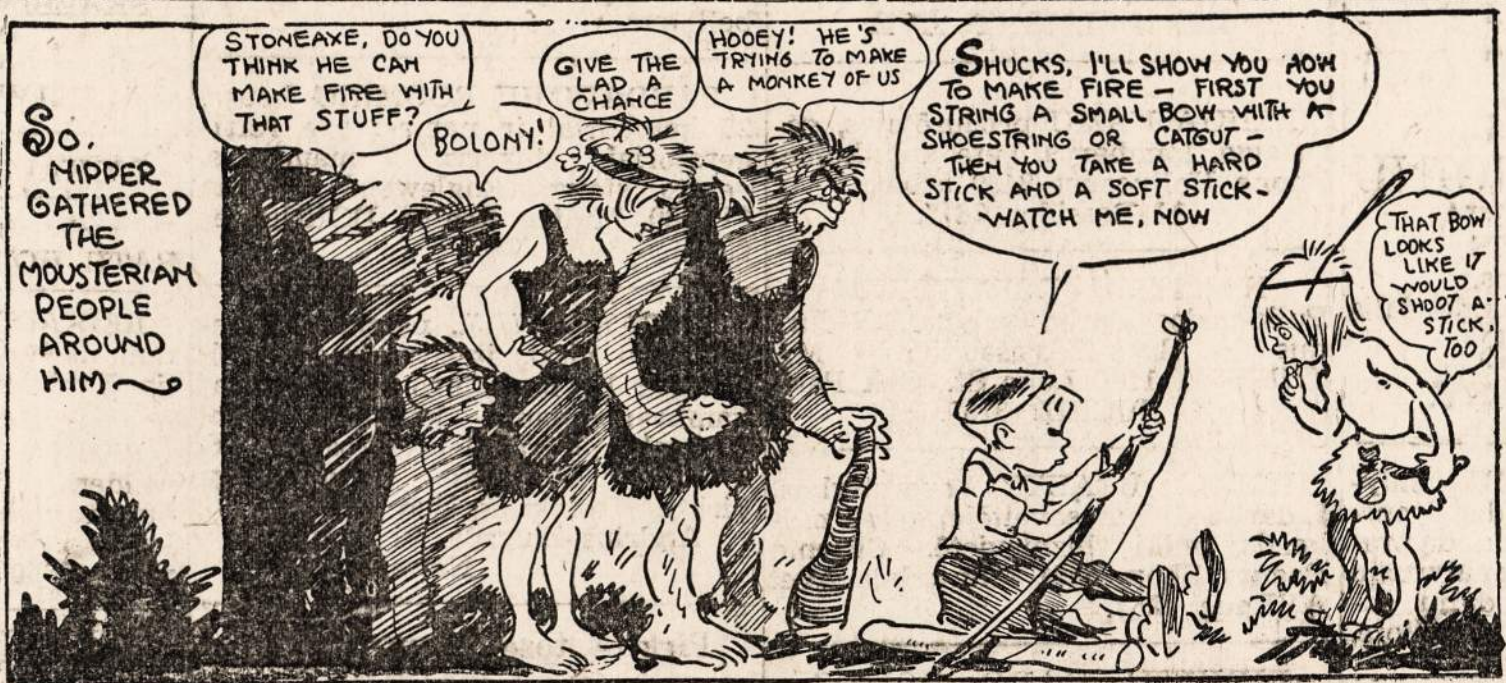
CARR MOODY LUMBER CO.
STANLEY LITWINAS, Manager
3039 S. Halsted St. Tel. VICTORY 1272

NUVARGUSIOS DEGANČIOS NIEŽIANČIOS Prakituojančios KOJOS

Greita joms pagalba vienos minutės masažavimu su DEVINE OINTMENT. Tegu butina alyva i DEVINES OINTMENT suminkština tuos kornus ir sutrinimus ir tuomet džiaugisite patogumu ir be skausmo vaikščiojimu. Pardudamos su pinigų grąžinimo garantija pas jusų vietos vaistininką arba pas WIEBOLDTS-GOLDBLATT.

Devine Ointment
Nesuteptantis—Nenudužantis
800 N. Clark St., City
SUPERIOR 1462.

NIPPER

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Automobilai ir Trokai Pardavimui

VISI TIE AUTOMOBILIAI

ZEMIAU LUBŲ KAINOS

PIRKITE SU

PASITIKĖJIMU

VISI KARAI GARANTUOTI

BRADY

6323 S. ASHLAND

VIRŠ 50 METŲ TEISINGA APYVARTĄ

PAMATYKITE PATYS IR ĮSTIGINKITE

KAD MŪSŲ KAINOS YRA ŽEMESNĖS.

VIRŠ 200 PASIRINKIMAS.

LENKAVAS, KREIKITĖS, KREIKITĖS.

GREITAS PRISTATYMAS.

MES SIŲTAVYSIM JUMS FINANSAVIMĄ

DAUGIUMA KARŲ TURI 5. KAIPI NAUJUS

TATIRUS, RADIO, SILDTYVUS, ETC.

Liberali mainų politika.

1941 M. AUTOMOBILIAI

DODGE SED. Fluid Drive \$1075

NASH 5 PAS. Sed. kaip naujas \$975.00

DE SOTO 4 dur. Gražusis \$1150.00

CHEVROLET 4 IR 2 DURŲ SEDANAI

PLYMOUTH 4 DUR. 2 DUR. CLUB CP

PONTIAC "6" CILIND. 4. 2 d. sedanai

BUICK SEDANETTE bevel' naujas

FORD 3 DURUS SED. - Pilna kaina \$975

WILLYS 4 DURŲ CUSTOM SEDAN

CADILLAC Sedanette ir 4-rū durų.

HUDSON "6" CILIND. 2 durų cust. sed.

LINCOLN ZEPHYR 4 durų custom.

1940 M. AUTOMOBILIAI

PONTIAC "6" cyl. Sedan \$795.00

LA SALLE 6 pas. Club kaip naujas.

CHRYSLER 4 dur. mažai myl. \$975.00

BUICK SUPER 4 DURŲ SEDANAS

CHEVROLET 4 DURŲ IR 2 DURŲ

DODGE 4 DURŲ Luxury Liner sedanas

NASH "6" CILIND. 4 DURŲ SEDAN

STUDEBAKER 4 durų sed. 4 durų

OLDS "6" cil. 4 dur. sedan \$795.00

FORD MODEL 85-MODEL 60 SEDAN

PLYMOUTH SPEC. DE L. 4. 2 d. sedan

PACARD-CLUB Coupe "6" cilindrų

KAINA \$745.00

1939 M. AUTOMOBILIAI

SMALL SERIES 5 pas. sedan. pilnai rem.

CHEVROLET 4 IR 2 DURŲ SEDANAI

KAINA \$850.00

FORD Club Coupe gražus \$450.00

DE SOTO 4 durų Custom Sed. overdr.

DODGE 4 durų Luxury Liner sedanas

DODGE Club Coupe - Pilna kaina \$105

HUDSON "6" cilindrų Country cl. 4 durų

OLDS "6" cilindrų - 2 durų sed. \$495.00

OLDS "6" cil. 4 durų SEDANAS.

PLYMOUTH 2 DURŲ SEDANAS

PLYMOUTH DE LUXE 4 DUR. SEDAN

WILLYS MODEL "30" SEDANAS.

CHRYSLER "6" CILIND. 4 DURŲ SED.

KAINA \$875.00

1938 M. AUTOMOBILIAI

PLYMOUTH 4 DUR. SED. - Pilna kaina \$425

BUICK SMALL SERIES 4 DURŲ SEDANAS

DODGE 2 DURŲ SED. - Pilna kaina \$995.00

CHEVROLET 2 durų ir 4 durų sedanai.

FORD 4 DURŲ IR 2 DURŲ SEDANAI

STUDEBAKER "6" CILIND. 4 d. de-luxe sedanas.

1937 M. AUTOMOBILIAI

CHEV. 2 DURŲ SED. - Pilna kaina \$245.00

BUICK 2 DURŲ SED. - Pilna kaina \$295

DODGE 4 DURŲ DE LUXE SEDANAS.

PLYMOUTH 4 DURŲ DE LUXE SEDANAS

NASH "6" CILIND. 4 durų de-luxe sedanas.

OLDS "6" cilindrų 4 durų sedanai.

PONTIAC "6" cil. 4 durų SEDANAS /

DE SOTO 4 DURŲ: 5 eori talrai - \$295

FORD MODELAI "51" - "60" - "90" - dur.

PIGIESNĖI TRANSPORTACIJAI

*38 Ford - \$125 *35 Olds - \$95

*38 Dodge - \$125 *35 Buick - \$105

*38 Plymouth - \$125 *35 Plymouth - \$85

*38 De Soto - \$95 *35 Plymouth - \$95

*38 Chev. - \$95 *38 Ford - \$85

*38 Buick - \$95 *38 Hudson - \$95

*38 Dodge - \$145 *34 Ford - \$110

MODEL A FORDS-3 pasirinkimui.

PIRKITE DABAR

Daugelis karų turi 5 priekabinius kaip nau-

jus taurus, radio, baterijas, etc.

KOL KAINOS KAINA ŽEMOS. MES TURIME

B-R-A-D-Y

6323 S. ASHLAND

Atidara visą dieną. Kasdien iki 4 v.

AUTOS-TRUCKS-MISCELLAN.

Automobilai ir Trokai-Bendrai

MOKES AUŠKIAUSIA KAINA

už jūsų karą, neatsižvelgiant į jo

senumą arba stovį. Pašaukite SAG-

inaw 4884 Mes palisime.

SUSIRINKIMAI

UTENOS KLUBO susirinkimas

įvyks rugpjūčio 24 d., 8 val. vak.

Vingeliausko svetainėje, 4500 So.

Talmans. Visi klubo nariai prašomi

būti susirinkime. Valdyba - A. G.

Mėras Grasina Pa-

varyti Iš Darbo

Policininkus

Joliet mėras išleido įspėjimą

to miesto policininkams, kad jis

daugumą jų pavarys iš tarny-

bos, jeigu jie nelikviduos poli-

cininkų unijos skundų komite-

to. Mėras Arthur O. Janke ne-

pripažįsta Joliet policininkų

unijos.

Kvotimai Policijos

Kapitonų Vietoms

Rugsėjo 6 dieną Chicago

policininkai leitenantai laikys

kvotimus kapitonų vietoms už-

imti. Kapitonų vakancijų eša-

ma 22, gi kvotimus joms laikys

132 policijos leitenantai.

Chicagai Gresia

Pipirų Trukumas

D. T. Gunning, American

Spice Mills, Inc. prezidentas,

paskelbė antradienį, jogei Chi-

cagai gresia pipirų badas, jei-

gas Kainų Administracijos Ofi-

sas neleis pipiramis imti aukš-

tesnę kainą už tą, kuri yra da-

bar imama.

HELP WANTED-FEMALE

Darbininkių Reikia

REIKIA

DŽENITORKŲ

VALYMO DARBAS

MOTERIMS

VALANDOS:

5:30 po pietų iki 12 vakaro.

KARINĖ PRAMONĖ

DINING ROOM

PATARNAUTOJŲ

UNIFORMOS PARUPINTOS;

NEMOKAMAI VALGIS

Dienomis, vakarais arba

naktimis valandos.

ATSISAUKITE

Illinois Bell

Telephone Company

EMPLOYMENT OFFICE

FOR WOMEN

STREET FLOOR

309 W. Washington St.

RADAR

RADIO

PATYRIMO NEREIKIA

* TESTERS

* SOLDERERS

* INSPECTORS

* SUPERVISORS

* ASSEMBLERS

LYON & HEALY

1423 W. LAKE ST.

PULLMAN

AIRCRAFT

Reikalauja:

* PAINT HELPERS

* SHEET METAL

DARBININKIŲ

* STOREHOUSE

MOTERŲ

* DŽENITORKŲ

* ŠLAVĖJŲ

GERAS

MOKESTIS

6 dienų savaitė.

100% Karinis Darbas

EMPLOYMENT OFFICE

atidaras nuo 8 ryto iki 4 popiet

PULLMAN

STANDARD CAR

MFG. CO.

AIRCRAFT DIVISION

900 E. 103rd Street

REIKIA MOTERŲ-MERGINŲ

Pastovus darbas mūsų kavinėje.

Taipgi pagelbininkų virėjų, busų

aparnautojų, kaunterio darbu ir

indų plovyje. Kreipkitės. Employ-

ment ofice 3-čiam aukšte.

MARSHALL FIELD & CO.

State ir Washington

REIKIA MERGINŲ nuolatiniams

lengvam dirbtuvės darbiui. Patyri-

mo nereikia. Illinois Moulding Co.,

2411 W. 23rd St.

BINDERY MERGINŲ

Reikia tuojau, patyrimas nereik-

alingas, gera alga, geros sąlygos.

M. Kallis & Co., 732 W. Van Buren.

HELP WANTED-FEMALE

Darbininkių Reikia

REIKIA MOTERŲ IR MERGINŲ

PATYRIMAS NEREIKALINGAS.

MUMS REIKIA:

* PUNCH PRESS OPERATORŲ

* SUDESTYTOJŲ

* SUSKIRSTYTOJŲ

MES JUS ISMOKYSIME. LENGVA ISMOKTI

CHICAGO RAWHIDE MFG. CO.

1301 ELSTON AVENUE

REIKIA

Valytoju

Moteru

JŲS GALITE ATLIKTI SAVO DARBO DALĮ

BUTINOJE PRAMONĖJE

Jūsų amžius gali būti nuo 18 iki 50 metų.

PASTOVUS DARBAS DABAR IR BUS PO KARO.

NEPAPRASTAI GERAS MOKESTIS

ALGOS PAKĖLIMAS PO 6 MĖNESIŲ TARNYBOS.

Puikiausios darbo sąlygos.

ATSILIEPKITE I

EMPLOYMENT OFFICE

1250 MILWAUKEE AVE.

516 W. JACKSON BLVD.

MOTERŲ

NEREIKIA

TURĖTI

PATYRIMO.

PRIE ASSEMBLY

IR MAŠINŲ

DARBO.

KELLOGG

Switchboard &

Supply Co.

6650 S. CICERO AVE.

REIKIA

OPERATORŲ

Vienos adatos siuvamos mašinos.

Taipgi punch press operatorų.

Taipgi reikia kitokių nepatyrusių

darbininkių.

PASTOVUS DARBAS

dabar ir bus po karo.

GERAS MOKESTIS

Malonios darbo sąlygos.

KROLL BROS.

Manufacturers of baby carriages

and juvenile furniture.

1801 S. MICHIGAN AVE.

REIKIA MOTERŲ

SKRYBĖLIŲ DIRBEJŲ

Taipgi pagelbininkų mokiniu.

Pastovus ir smagus darbas, geras

mokestis, 501 Pittsfield Bldg.

55 E. Washington Street

REIKIA NAMŲ prižiūrėtojos; ga-

li gyventi su mumis ar atskirai.

Yra kambarys, maudynė, šeima iš

trijų jūsų priežiūrai. Puikus mokes-

tis, turi but patikima. DORchester

4082.

REIKALINGA MOTERIS plovyje

moderniškam ofisų name. Unijinė

mokestis. Kreipkitės į Room 1405

7 W. Madison St., Kampas State.

REIKIA VIRTUVĖJE

Pagelbininkų

COUNTER MERGINŲ

PATYRIMO NEREIKIA

GERAS MOKESTIS

Sėkmadienį laisvos.

Pilno laiko darbas arba tik jo dalis

HARDING'S

68 W. MADISON ST.

REIKIA SUDESTYTOJŲ, suly-

dintojų, patyrusių prie radar trans-

formerių darbo. 70c. ir valanda pra-

džioje. Taipgi reikia nepatyrusių

prie mažų vnyojimų ir dalių su-

dėstymo. Geras mokestis pradžioje.

Pastovus darbas. Kreipkitės

1259 S. CAMPBELL

PIRKITE KARO BONUS

REIKIA BEAUTY operatorios.

5 darbo dienos savaitėje, geras mo-

kestis, puiki biizniavietė. Charme

Beauty Shop, 5531 Milwaukee Ave.

AVENue 4232.

PIRKITE KARO BONUS

REIKIA MOTERIS bendram na-

mų darbiui ir dabojimui 5 metų

mergaitės. Geras mokestis. Šaukit

Emerald Park 682.

HELP WANTED-FEMALE

Darbininkių Reikia

MERGINŲ-MOTERŲ

Čia gausit darbą, kokį jus

ieškojot! Čia yra vieta, kurią

jūs pamėgsit!